

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Хмельницький національний університет
Освітня програма	36981 Економіка
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Спеціальність	051 Економіка

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Хмельницький національний університет
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	36981
Назва ОП	Економіка
Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність	051 Економіка
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Вид освітньої програми	Освітньо-наукова

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Жерліцин Дмитро Михайлович, Янковський Валерій Андрійович, Миколенко Олена Петрівна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	20.02.2024 р. – 22.02.2024 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП <https://khnmu.edu.ua/vidomosti-pro-samooczinyuvannya-osvitnih-program-2023-2024-navchalnogo-roku/>

Програма візиту експертної групи <https://khnmu.edu.ua/vs-df-051-23-24/>

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

ОМП Економіка була започаткована ще у 2016 році, значно змінена у 2022 та 2023 рр. Удосконалення ОП відбувається із залученням аспірантів та випускників, а також широкого кола представників академічної спільноти. Запит на випускників створюють різні регіональні заклади освіти. Реалізація ОП відповідає Стратегії розвитку ХНУ, а також м. Хмельницька. Програма спрямована на підготовку фахівця, здатного до аналітичної дослідницької роботи, роботи з даними; пропонується посилені комунікативна підготовка англійською мовою. Унікальні програмні результати відображають сучасні тенденції та виклики економіки України. ЗВО забезпечує поєднання навчання та дослідження через індивідуальні завдання у межах ОК, підготовку тез, статей, їх опублікування. Крім того, і НПП, і аспіранти активно долучаються до інтернаціоналізації закладу через стажування, участь у конференціях, власні дослідницькі портфоліо. Аспіранти ОП долучені до Школи молодого науковця та отримують додаткові сучасні знання, навчаються в системі неформальної освіти. НПП регулярно оновлюють зміст ОК з урахуванням підвищення кваліфікації, власних наукових досягнень, публікацій. Всі викладачі мають публікації, що входять до баз даних Scopus та Web of Science, в тому числі англійською мовою. В ЗВО існує рейтингування (як за формальними критеріями, так і анкетуванням). За його результатами відбувається преміювання НПП. Премії також передбачені і за іншу діяльність, в тому числі опублікування досліджень у виданнях зазначених БД. Навчання та викладання на програмі оцінюються аспірантами позитивно. Вони відзначили низку дисциплін та окремі методи навчання - дискусії (Філософія науки), виконання наукових проєктів (Управління науковими проєктами) тощо. Форми контрольних заходів, критерії оцінювання -уніфіковані, а процеси уникнення конфліктних ситуацій унормовані положеннями ХНУ. ХНУ сформував чіткі і зрозумілі політики, стандарти та процедури дотримання принципів академічної доброчесності. Створено дієву та прозору систему залучення висококваліфікованих НПП до постійного розвитку їх професійної та викладацької майстерності. ХНУ пропонує власні курси підвищення кваліфікації безкоштовно. Вся інфраструктура є доступною і безкоштовною, є психологічна підтримка, консультативна та інша. На програмі створені можливості для навчання осіб з особливими потребами. Розвиток інфраструктури ХНУ відбувається в рамках грантової підтримки міжнародних організацій, відбувається оснащення та відповідне обладнання. На програмі функціонує унікальна платформа "НАУКОВІ ДИСКУСІЇ ТА ТРЕНІНГИ SOFT SKILLS" для зустрічей з фахівцями різних країн. Аспірантам надається можливість безкоштовного користування бібліотекою, всіма ресурсами і інфраструктурою, хоча зараз навчання відбувається дистанційно. На програмі використовується Moodle серевіше, де розміщені курси. Крім того, аспіранти мають електронні кабінети, де знаходиться інформація про оцінки, вибіркові дисципліни, вони можуть здійснювати їх вибір тощо.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

1. Здобувачі та академічна спільнота є активними учасниками моніторингу та удосконалення ОП. ОП відповідає професійним вимогам ринку, що було підтверджено випускницею, яка є бізнес-аналітиком та надає пропозиції щодо змісту ОК, представниками бізнесу та акад. спільноти. 2. В ОП 2023 р. виокремлено додатковий ПРН 10, який був розвинений у програмі 2023 року та відображає частково специфіку ОП. 3. ОП функціонує у середовищі сформованих усталених наукових шкіл. 4. На ОП запроваджений електронний каталог вибіркових дисциплін; їх вибір здійснюється через особистий кабінет. 5. Здобувачі формують soft skills за рахунок участі у конференціях, стажуваннях, у заходах на платформі НАУКОВИХ ДИСКУСІЙ ТА ТРЕНІНГІВ SOFT SKILLS. 6. НПП постійно впроваджують практики навчання на основі власних та міжнародних досягнень в економічній науці для інтенсифікації проєктної, навчальної та дослідницької діяльності аспірантів. 7. Здійснюється широке впровадження індивідуальних дослідницьких завдань та застосовується проєктний стиль викладання. 8. Використовується «Путівник аспіранта PhD Економіка» з широким інформаційним наповненням. 9. В закладі існує дієвий порядок рейтингового оцінювання та преміювання НПП на основі поєднання формальних кількісних показників та результатів анкетування, що стимулює професійний розвиток НПП та кафедр. 10. В університеті діє система ІС «Електронний університет». 11. Університет залучений до реалізації низки проєктів для покращення інфраструктури. 12. Заклад вищої освіти проводить ефективну роботу щодо забезпечення енергоефективності та створив розгалужену оснащену базу укріплів з відповідним оснащенням. 12. В ХНУ діє психологічна служба для надання допомоги здобувачам вищої освіти та НПП. 13. Проводиться активна робота по співпраці зі зовнішніми стейкхолдерами (роботодавцями, випускниками), зокрема через проведення конференцій, тематичних платформ, опитувань, гостьових лекцій, виконання держдоговірних тем, обговорення змін до ОП. 14. На програмі функціонує унікальна платформа НАУКОВИХ ДИСКУСІЙ ТА ТРЕНІНГІВ SOFT SKILLS, яка залучає до наукових дискусій аспірантів з представниками різних країн, фахівцями галузі, через гостьові лекції. 15. Для аспірантів опублікування їх наукових праць у фахових журналах або участь у конференціях ХНУ є безкоштовним. 16. Наукові керівники аспірантів щорічно публікують результати досліджень у фахових, міжнародних виданнях, мають статті у журналах, що індексуються у БД Scopus та Web of Science (мають 5 і більше публікацій у зазначених БД). 17. В ХНУ широко представлені наукові школи за економічним спрямуванням, керівники яких є науковими керівниками аспірантів за вказаною ОП. 18. Викладачі, що залучені до викладання, мають високу кваліфікацію, приймають участь у стажуванні, академічній мобільності у закордонній ЗВО, реалізують державні теми.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

1. Проєктування ОП відбувається без активного залучення представників бізнесу, державних установ. ЕГ рекомендує розширити таку співпрацю при наступному обговоренні ОП. 2. Відсутній аналіз практик, що запозичено, що відхилено з іноземних програмах зі спеціальності. ЕГ рекомендує висвітлювати, що саме було запозичено з досвіду інших програм. 3. Змістовного удосконалення потребує ОП для формування ФК 5 в частині

"забезпечувати якість виконуваних досліджень, у тому числі з питань європейської та євроатлантичної інтеграції", а також ФК в частині "комерціалізувати результати наукових досліджень та забезпечувати дотримання прав інтелектуальної власності", і як наслідок ПРН 5. ЕГ рекомендує удосконалити зміст ОК для повного формування визначених ФК, ПРН при проектуванні ОНП на 2024 рік. 4. Однією з причин відсутності практики зарахування неформ. освіти може бути те, що перезарахування навіть окремих тем відбувається через заяву завідувачу кафедри, потім викладач проводить оцінювання знань. ЕГ рекомендує розглянути можливість в межах автономії викладача зараховувати певні теми, нараховувати бали. 5. Поєднання навчання та дослідження не передбачає системного залучення представників роботодавців для вирішення сучасних практичних проблем, а обмежується запитами академічної спільноти. ЕГ рекомендує до кінця наступного навч. року впровадити дієві інструменти апробації та практичної реалізації результатів наукових досліджень аспірантів з урахуванням сучасних запитів сфери економіки та бізнесу. 6. У межах силабусів не передбачені критерії оцінювання окремих завдань поточного контролю. ЕГ рекомендує до початку наступного навч. року додати до завдань поточного контролю критерії оцінювання. 7. У ЗВО діє ряд нормат.-правов. документів, проте деякі з них дублюються за змістом або формою. ЕГ рекомендує до кінця 2024 року усунути дублювання. 8. ЕГ рекомендує удосконалити анкету «Оцінювання якості освітньо-наукової програми» до початку 2024-2025 н.р., оскільки відповіді здобувачів не завжди відображають, що саме потрібно покращувати. Крім того, одне питання може містити декілька питань, і не зрозуміло, на яку саме частину питання відповідає здобувач. 9. Перелік роботодавців є обмеженим в частині співпраці зі сферою бізнесу та державного сектору, тому ЕГ рекомендує провести заходи щодо розширення бази роботодавців та стейкхолдерів серед представників бізнесу, держ. дослідн. установ. 10. На ОНП не формалізований процес узгодження дослідн. пропозиції аспіранта, теми дослідження та призначення наукового керівника. ЕГ рекомендує до початку наступного навч. року формалізувати існуючий порядок призначення наукових керівників з урахуванням напрямків наукових робіт НПП та дослідн. пропозицій. 11. ОНП передбачає застосування спеціалізованого програмного забезпечення, програм для проведення дослідження. На програмі планується застосування «IBM SPSS Statistics PREMIUM». ЕГ рекомендує запровадити певну програму для проведення дослідження та досягнення певних ПРН до кінця 2024 р

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Метою ОНП є "розвиток інтелектуального потенціалу здобувачів вищої освіти і підготовка висококваліфікованих та конкурентоспроможних фахівців, інтегрованих у світовий науковоосвітній простір, здатних продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми у сфері економіки, здійснювати науково-педагогічну діяльність в закладах вищої освіти, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики. Це повністю узгоджується з місією Університету, яка спрямована на розвиток інтелектуального потенціалу здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних працівників і співробітників Університету у процесі їх спільної інноваційної освітньої, наукової та підприємницької діяльності, здатних до успішної професійної самореалізації, трансферу технологій та знань, адаптованих до потреб сучасного світу та викликів життя. На фокус-групі з менеджментом та зі стейкхолдерами було зазначено, що програма готує фахівців, які в перспективі можуть бути працевлаштовані в університеті та інших закладах освіти, з якими відбувається співпраця. Подальший розвиток пов'язаний з реалізацією гарантованих загальноуніверситетських проєктів з покращення інфраструктури. Крім того, ОНП функціонує в середовищі сформованих наукових шкіл (<https://nauka.khmn.edu.ua/category/naukovi-shkoly/>). Особливістю програми є посилені аналітична складова та управління соціально-економічними системами в умовах невизначеності.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

ОНП «Економіка» зі спеціальності 051 Економіка, галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки в ХНУ була запроваджена за рішенням Вченої ради від 28.04.2016 р. Проєкти освітніх програм з 2021 року знаходяться за посиланням <https://khmn.edu.ua/df-proyekty-op/>. До проектування були залучені д.е.н., проф. Войнаренко М.П., д.е.н., проф. Лук'янова В.В., д.е.н., проф. Григоруку П.М., д.е.н., проф. Нижник В.М., д.е.н., проф. Хрущ Н.А. Редакція ОНП 2022 р. модернізована у відповідності до вимог Стандарту вищої освіти. Здобувачі вищої освіти залучаються на періодичній основі до обговорення та проектування ОНП. Зокрема зі ЗСО та з фокус-групи зі здобувачами ЕГ

з'явувала про рекомендацію аспірантів щодо врахування концепцій сталого розвитку в освітній складовій ОНП. Крім здобувачів, до обговорення та рецензії ОНП у 2021 році долучались представники бізнесу (Попова Н.С, начальник віддлу економіки ТДВ Хмельницькзалізобетон). Найбільшу кількість пропозицій щодо проектування та удосконалення було надано саме представниками академічної спільноти. На відкритій зустрічі Шевченко І., професор ХНАДУ, зазначила про участь у обговоренні ОНП у лютому 2023 році, зазначила про переваги сучасної ОНП - сучасні методи наукового дослідження, ґрунтовний підхід до іншомовної комунікації. За пропозицією Царалунги Інги, завідувачки кафедри української філології ХНУ, з'явилась дисципліна "Академічна мовна культура дослідника" у ОНП 2022 року. На відкритій зустрічі Семикіна М., професор Центральноукраїнського національного технічного університету, зазначила про активну співпрацю щодо реалізації ОНП. Випускниця аспірантури Шутяк Ю.В. (к.е.н., працює бізнес-консультантом Krug Associates, Бельгія) неодноразово приймала участь в обговоренні ОНП. На фокус-групі зазначила про постійне консультування гаранта щодо змісту деяких ОК освітньої програми, щодо використання бізнес-аналітики, обробки даних, щодо актуальності професій, посад на ринку. Наприклад, у редакцію ОНП 2023 року було запропоновано ввести освітні компоненти з інтелектуального аналізу даних, опрацювання великих даних тощо (<https://bit.ly/48JLP8S>). Таким чином, був розширений перелік вибіркових дисциплін (<https://eamitb.khmnu.edu.ua/sylabusy-vybirkovyh-okphd/>). ЕГ прийшла до висновку, що програма удосконалювалась динамічно протягом свого функціонування. Разом з тим, обговорення та проектування ОНП відбувається без активного залучення різних представників бізнесу, державних установ тощо. ЕК рекомендує розширити таку співпрацю.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

ОНП Економіка відповідає Стандарту вищої освіти спеціальності 051 Економіка третього наукового рівня. Готує фахівців, здатних до аналітичної діяльності в сфері економіки, прогнозування, моделювання соціально-економічних систем, їх розвитку. В ОНП 2023 року з'явилась ОК Методологія дослідження економічних систем за умов невизначеності, яка охоплює різні рівні розвитку економічних систем. Особливий акцент зроблено на ризики та їх аналізі при прийнятті рішень. Анкетування здобувачів засвідчує, що ОНП за змістом є актуальною (92,3% опитаних <http://surl.li/qzvqv>). На фокус-групі аспіранти виокремили низку дисциплін, зазначили про їх корисність для дослідницької та професійної діяльності в сфері економіки. На відкритій зустрічі Шутяк Ю., випускниця ОНП, бізнес-аналітик, зазначила, що проводить гостьові лекції, консультує з питань роботи з даними, аналітики, інтелектуальної обробки даних; надає інформацію щодо вимог до певних професій та посад в сфері економіки. Формулювання цілей та ПРН проводиться на основі досвіду співпраці ХНУ в рамках укладених договорів з підприємствами і організаціями України, науковими установами (<https://bit.ly/3RRvyIa>). Наукові дослідження аспірантів відображають регіональний контекст. Зокрема, на фокус-групі аспірантка Хомич Лілія зазначила, що зможе використати результати дослідження в грантовому проекті, його реалізації, має рекомендації до запровадження підприємствами. Теми дисертацій також вказують на дослідження конкурентоспроможності підприємств, фінансової стійкості, людського капіталу, лідерського потенціалу тощо (<http://surl.li/rbsxs>). Додатково, як було зазначено на фокус-групі з менеджментом, підготовка фахівців за даною ОНП відповідає цілям і Стратегії розвитку м. Хмельницький до 2025. Для проектування програми вивчався досвід як національних ОНП, так і зарубіжних. В ЗСО перелічені представники широкого кола ЗВО з різних областей України. Тож аналіз інших ОНП зі спеціальності третього наукового рівня, що реалізуються у вітчизняних університетах, здійснюється на постійній основі, запозичуються кращі практики. Зазначено про започаткування НАУКОВИХ ДИСКУСІЙ ТА ТРЕНІНГІВ SOFT SKILLS. Вивчення досвіду ЛНУ ім. І. Франка дозволило ввести ОК Педагогіка, психологія та педагогічна майстерність у вищій школі. Також на відкритій зустрічі були представники Академії прикладних наук (Польща), які поділились досвідом співпраці, зазначили про те, що здійснювали рецензування ОНП. Пропозиції стосувались і змістового наповнення ОК освітньої програми. В ЗСО зазначений перелік зарубіжних ОНП, які досліджувались проектною групою. Зазначено про змістовне удосконалення ОК. Разом з тим, відсутній аналіз практик, що запозичено, що відхилено. ЕГ рекомендує продовжити практику аналізу кращих практик іноземних програм та висвітлювати, що саме було запозичено, а що відхилено

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

ОНП в повній мірі відповідає Стандарту вищої освіти третього наукового рівня за спеціальністю 051 Економіка. Зокрема, ОНП формує всі 5 ЗК, всі 7 ФК, що відображено в ОК ОНП, аналіз яких здійснений за 2-м критерієм. Додатково сформульований ФК08. Здатність використовувати сучасні цифрові інструменти, інформаційні технології та ресурси у професійній, інноваційній та/або дослідницькій діяльності, розв'язувати комплексні проблеми функціонування соціально-економічних систем на засадах сталого розвитку в контексті зовнішніх викликів, воєнної та повоєнної відбудови, євроінтеграції України. Даний ФК формується за рахунок ОК Управління науковими проектами, ОК Математичні методи і моделі в емпіричних дослідженнях, ОК Методологія дослідження економічних систем за умов невизначеності, ОК Інформаційні технології в наукових дослідженнях (згідно з матрицею у ОНП 2023 року). Разом з тим Концепція сталого розвитку і її стратегічні пріоритети вивчаються за ОК Теорія і методологія управління розвитком соціально-економічних систем. Тому ЕГ рекомендує удосконалити

матрицю та додати цей компонент. ФК 8 у освітній програмі 2023 році дана компетентність була змінена у порівнянні з ОНП 2022 року для відображення сучасних тенденцій та потреб країни, регіонів та підприємств. Визначені Стандартом дев'ять ПРН також відображені у ОНП 2023 року. Додатково сформовано ПРН 10 Проводити аналіз, багатокритеріальну оцінку, обґрунтовувати шляхи вирішення актуальних проблеми функціонування соціально-економічних систем на засадах сталого розвитку в контексті зовнішніх викликів, воєнної та повоєнної відбудови, євроінтеграції України, що відображено у змістовній частині ОНП 2023 року. Аналіз змістовної частини ОНП 2023 року та визначених ФК і ПРН дозволив прийти до висновку, що не в повній мірі формуються деякі ФК та ПРН. Зокрема змістовного удосконалення потребує ОНП у частині формування ФК 5 в частині "забезпечувати якість виконуваних досліджень, у тому числі з питань європейської та євроатлантичної інтеграції", а також ФК в частині "комерціалізувати результати наукових досліджень та забезпечувати дотримання прав інтелектуальної власності", і як наслідок ПРН 5. ЕГ рекомендує удосконалити наповнюваність ОК для повного формування визначених ФК, ПРН у ОНП.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Сильною стороною ОНП є її удосконалення через постійний моніторинг запитів та потреб від здобувачів, що було підтверджено на відповідній фокус-групі. ОНП відповідає сучасним потребам, професійним вимогам ринку, що було підтверджено випускницею ОНП, яка працює бізнес-аналітиком та приймає активну участь у реалізації та проектуванні ОНП, здійснює аналіз змістовної частини ОК. Проектна група, яка представляє висококваліфікованих фахівців, дослідила низку ОНП вітчизняних ЗВО, проводила круглі столи, залучала академічну спільноту. Як результат, в ОНП відокремлено додатковий ПРН 10, який був розвинений у програмі 2023 року для відображення сучасного стану соціально-економічних систем, а також здійснено започаткування НАУКОВИХ ДИСКУСІЙ ТА ТРЕНІНГІВ SOFT SKILLS. Крім того, ОНП функціонує в середовищі сформованих наукових шкіл (<https://nauka.khmn.edu.ua/category/naukovi-shkoly/>). А особливістю програми є посилені аналітична складова та управління соціально-економічними системами в умовах невизначеності.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

ЕГ прийшла до висновку, що обговорення та проектування ОНП відбувається без активного залучення різних представників бізнесу, державних установ тощо. ЕГ рекомендує розширити таку співпрацю при наступному обговоренні ОНП в контексті організації та проведення наукових досліджень, їх практичного застосування. Відсутній аналіз практик, що запозичено, що відхилено з іноземних програм зі спеціальності. ЕГ рекомендує продовжити практику аналізу кращих практик іноземних програм та висвітлювати, що саме було запозичено, а що відхилено. Змістовного удосконалення потребує ОНП для формування ФК 5 в частині "забезпечувати якість виконуваних досліджень, у тому числі з питань європейської та євроатлантичної інтеграції", а також ФК в частині "комерціалізувати результати наукових досліджень та забезпечувати дотримання прав інтелектуальної власності", і як наслідок ПРН 5. ЕГ рекомендує удосконалити зміст ОК для повного формування визначених ФК, ПРН у ОНП при проектуванні ОНП на 2024 рік.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

ОНП Економіка за даним критерієм відповідає рівню В. Є повна узгодженість за підкритерієм 1.1, 1.3, часткова невідповідність за підкритеріями 1.2 та 1.4, ОНП відповідає Стантарту вищої освіти третього наукового рівня, формує всі визначені ФК та ПРН, має додатковий ФК10, ПРН 10, які відображають сучасні виклики та аспекти розвитку соціально-економічних систем, специфікаку ОНП, є базисом для дисертаційних досліджень; в повній мірі враховує регіональний контекст, містить посилену аналітичну складову, розвивається за рекомендаціями випускників. До обговорення долучаються аспіранти, академічна спільнота, представники іноземних інституцій. Зазначені зауваження не знижують якість на ОНП та можуть бути усунені у короткостроковій перспективі.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального

навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Обсяг освітньої програми 2023 року складає 60 кредитів ЄКТС, з них 44 кредити ЄКТС - це складова обов'язкових дисциплін, 16 кредитів ЄКТС забезпечують вибіркову частину. Тож на вибір здобувачам відводиться 26,7% від загального обсягу ОНП. Той же обсяг передбачено і в програмі 2022 року. При цьому програма містить всі 4 блоки освітніх компонентів. Зокрема, блок спеціальності передбачає 17 кредитів ЄКТС; із загальнонаукового (філософського) світогляду - 4 кредити ЄКТС; з блоку універсальних навичок науковця представлені ОК обсягом 15 кредитів ЄКТС ; володіння усною та письмовою англійською мовою - 8 кредитів ЄКТС. В наведеній ОНП встановлено повну відповідність Стандарту вищої освіти за обсягом, структурою.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

ОНП передбачає послідовне вивчення дисциплін, від загальнонаукового спрямування, формування мовної компетентності академічного спрямування, управління науковими проектами до формування знань зі спеціальності, проходження педагогічної практики, що в сукупності дозволяє досягти заявлених програмних результатів та цілей. ПРН1 формується за рахунок ОК Філософія науки, ОК Управління науковими проектами, ОК Теорія і методол. управління розвитком соц.-економ. систем та ОК Методологія дослідження економ. систем за умов невизначеності, ПРН 2 формується за рахунок наступних дисциплін: ОК Філософія науки, ОК Теорія і методологія управління розвитком соц.-економ. систем та ОК Методологія дослідження економ. систем за умов невизначеності. ПРН 3 - ОК Філософія науки, ОК Теорія і методологія управління розвитком соц.-економ. систем, ОК Математичні методи і моделі в емпіричних дослідженнях, ОК Математичні методи і моделі в емпіричних дослідженнях, ПРН 4 забезпечується згідно з матрицею в ОНП ОК Іноземна мова за академічним спрямув., Іноземна мова: іншомовна комунікація, ОК Математичні методи і моделі в емпіричних дослідженнях, ОК Методологія дослідження економ. систем за умов невизначеності, ОК Інформаційні технології в наукових дослідженнях. Вивчення англійської мови розширює можливості роботи з інформацією, представлення наукових досліджень у закордонних виданнях. Разом з тим, ПРН 4 потребує застосовування сучасних інструментів і технологій пошуку, оброблення та аналізу інформації. Тому ЕГ рекомендує включення окремих тем у програми цих двох ОК для повного відображення зазначеного ПРН4. ПРН 5 формується згідно з матрицею за рахунок ОК Філософія науки, ОК Методологія дослідження економ. систем за умов невизначеності . Разом з тим, ЕГ рекомендує відобразити додаткові ОК, які формують зазначений ПРН, наприклад, ОК Управління науковими проектами. Крім того, в зазначених програмах не передбачено вивчення тем з комерціалізації результатів дослідження, дотримання прав інтелектуальної власності. ЕГ рекомендує такі додати. ПРН 6 формується за рахунок ОК Іноземна мова за академічним спрямув., ОК Іноземна мова: іншомовна комунікація, ОК Педагогіка, психологія та педаг. майстерність у вищій школі, ОК Інформаційні технології в наукових дослідженнях, ОК Педагогічна (викладацька) практика. ПРН 7 формується за рахунок ОК Іноземна мова за академічним спрямуванням, ОК Іноземна мова: іншомовна комунікація, ОК Педагогіка, психологія та педагог. майстерність у вищій школі, ОК Педагогічна (викладацька) практика. ПРН 8 та ПРН 9 формується за рахунок низки вже зазначених дисциплін. ПРН 10 "обґрунтовувати шляхи вирішення актуальних проблеми функціонування соціально-економічних систем на засадах сталого розвитку" формується за рахунок ОК Управління науковими проектами, ОК Методологія дослідження економ. систем за умов невизначеності. Разом з тим сталий розвиток відображений додатково у ОК Теорія і методологія управління розвитком соц.-економ. систем. ЕГ рекомендує відобразити у матриці.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Теоретичний зміст предметної області відображений у наступних дисциплінах: ОК Теорія і методологія управління розвитком соціально-економічних систем, ОК Математичні методи і моделі в емпіричних дослідженнях, ОК Методологія дослідження економічних систем за умов невизначеності. Методи мікро- та макроекономічних досліджень, комп'ютерного моделювання економічних систем, статистичного аналізу, прогнозування, управління проектами методи і технології науково-педагогічної діяльності відображені у ОК Педагогіка, психологія та педагогічна майстерність у вищій школі, ОК Математичні методи і моделі в емпіричних дослідженнях, ОК Інформаційні технології в наукових дослідженнях, ОК Педагогічна (викладацька) практика. Спеціалізоване програмне забезпечення для виконання наукових досліджень у сфері економіки не застосовуються. На фокус-групі з НПП та гарантом було зазначено, що в найближчій перспективі планується використання програми SPSS. ЕГ рекомендує застосування для проведення досліджень спеціалізованого програмного забезпечення для обробки даних та моделювання. Крім того, змістовна нормативна змістовна частина ОНП фокусується на ризиках, діагностиці ризиків та розвитку економічних систем в умовах невизначеності

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

ОНП передбачає вибір дисциплін здобувачами обсягом 16 кредитів ЄКТС у другому та третьому семестрах. Обрання дисциплін передбачено «Положенням про організацію освітнього процесу у ХНУ» (<https://bit.ly/3nx84xc>) та "Положенням про порядок реалізації права здобувачів вищої освіти на вільний вибір навчальних дисциплін в ХНУ" (<https://bit.ly/42to4fm>). Загальний Каталог дисциплін для третього рівня представлений за посиланням <http://surl.li/qzoom> На фокус групі зі здобувачами було з'ясовано, що студенти у своїх особистих кабінетах здійснюють обрання дисциплін. При перегляді МТБ був продемонстрований каталог, який містить, як рекомендовані дисципліни для ОНП Економіка, так і інші. В каталозі запропоновані дисципліни обсягом 4 та 8 кредитів ЄКТС. На фокус-групі з НПП було з'ясовано, що викладачі мають можливість представити свої дисципліни здобувачам на зустрічах. Крім того, на сайті запропонований каталог таких дисциплін з силабусами <https://eamitb.khmnu.edu.ua/sylabusy-vybirkovykh-okphd/>. Знайомлять аспірантів з Каталогом і гарант, і наукові керівники, і відділ аспірантури та докторантури. Як було зазначено на фокус-групі з НПП, оновлення вибіркового дисциплін здійснюється у відповідності до спрямувань наукових досліджень аспірантів. Темі наукових досліджень аспірантів відображені у змісті вибіркового дисциплін (<https://bit.ly/4aUzVLw>). В системі представлені індивідуальні плани аспірантів, де відображено вибір здобувачів різних років. Кожен рік здобувачі обирають різні дисципліни, які посилюють професійну підготовку. За результатами опитування, аспіранти зазначили, що вибірково дисципліни допомагають у написанні дисертаційного дослідження (84,6% відповіли так, інші - скоріше так). Крім обрання дисциплін, здобувачі обирають самостійно теми дослідження згідно з професійними інтересами або рекомендаціями наукових керівників. Здобувачі можуть обирати наукового керівника серед фахівців, які представлені на сайті <https://eamitb.khmnu.edu.ua/informacziya-pro-potencziynih-naukovyh-kerivnykiv/>. Крім того, можуть долучатись до неформальної освіти та участі у міжнародних конференціях, заходах, як було зазначено на фокус-групах

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Навчальним планом передбачено практичні заняття, лабораторні та семінарські по ОК Філософія науки. Силабус з ОК Управління науковими проектами містить виконання індивідуального навчально-дослідного завдання, ОК Педагогіка, психологія та педагогічна майстерність у вищій школі містить індивідуальне творче завдання. ОК Інформаційні технології в наукових дослідженнях містить низку практичних завдань. Крім того, ОНП містить педагогічну практику (обсягом 4 кредити ЄКТС), яка передбачає різні види робіт протягом двох семестрів, в тому числі проведення лекційних занять з мультимедійною презентацією, проведення практичних / семінарських / лабораторних занять. Як було зазначено на фокус-групі з гарантом, аспіранти проводять заняття за дисциплінами, в основному, наукового керівника. Самі ж аспіранти позитивно оцінили практику на фокус-групі. Розказали про досвід розробки силабусів, проведення занять, інших форм методичної роботи. В системі надано приклад звіту аспіранта щодо педагогічної практики, в якому визначено чітко структуру робіт, в тому числі проведення занять, здійснення навчально-методичної роботи, організаційної тощо. Проходження практики в ХНУ врегульоване відповідним Положенням про практичну підготовку (<https://bit.ly/3NU6Jei>). На сайті представлені результати опитування аспірантів, які вже мали такий досвід та оцінили різні аспекти її проходження на 4 та 5 балів (<https://bit.ly/3vNn10>).

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

За даними опитування здобувачів, що опубліковане <http://surl.li/qzvqv>, ОНП дозволяє сформувати soft skills, необхідні для здійснення професійної діяльності. Зокрема, 65,4% здобувачів зазначили, що програма дозволяє в повній мірі сформувати м'які навички, 34,6% - скоріше так. В ЗСО зазначено, що ОК «Управління науковими проектами» сприяє набуттю навичок працювати в команді, лідерства, креативності, управління своїм часом, самостійного прийняття рішень, критичного мислення. В силабусі зазначено про виконання індивідуального завдання з ваговим коефіцієнтом у 0,4 при оцінюванні. Разом з тим, відсутня структура та критерії оцінювання, щоб побачити, чи передбачене формування зазначених навичок. Разом з тим, ОК Управління науковими проектами здобувачам ВО пропонується розробити власний науковий проект у відповідності до вимог щодо грантових заявок (Рудченко Є., Зустріч 2), що є як результатом підсумкового контролю знань, так і реальним проектом щодо інтернаціоналізації власного дослідження. Навчання на даній ОНП дозволяє розвивати комунікативні навички, мовні компетентності, здійснювати презентації, обґрунтування наукового проекту, вести професійні дискусії англійською мовою (ОК Іноземна мова за академічним спрямуванням, Іноземна мова за академічним спрямуванням). Визначені в силабусі активності з ОК Педагогіка, психологія та педагогічна майстерність у вищій школі дозволяють також сформувати необхідні soft skills дослідника та педагога. Певні вибірково дисципліни з Каталогу також сприяють формуванню аналітичних, цифрових навичок. Окрім заходів, визначених у ЗСО, ЕГ також з'ясувала, що здобувачі приймають участь у конференціях, стажуваннях за кордоном. Зокрема, за посиланням надані сертифікати про участь аспірантів у різних заходах (<http://surl.li/qzwpk>). Також на фокус-групі було зазначено про участь аспіранта (Диха В.) у стажуванні закордонному (Польща, Академія прикладних наук) у 2023 році. На відкритій зустрічі були присутні ректор та інші представники, які розповіли про співпрацю та наміри започаткування онлайн стажування для чоловіків. Також Диха В. на фокус-групі зазначив про роботу платформи (НАУКОВИХ ДИСКУСІЙ ТА ТРЕНІНГІВ SOFT SKILLS), яка є осередком гостьових лекцій від іноземних лекторів (представників Китаю, Індії, Німеччини, Польщі). Аспіранти мають можливість і мають досвід участі у роботі заходів, зазначають про її корисність. Зокрема, Хлівненко М. згадав про цікаву лекцію від луцького професора. Аспіранти програми долучені до Школи молодого науковця.

7. Зміст освітньої програми ураховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійний стандарт відсутній

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Згідно з навчальним планом 2023 року аудиторне навантаження коливається від 28% до 45% в залежності від дисциплін (для денної форми навчання), від 6,7% до 10,7% для заочної форми, план 2022 року (<https://eamitb.khmnpu.edu.ua/osvitno-naukova-programa-ekonomika/>). Освітня складова у 60 кредитів ЄКТС пропонується протягом двох років. Тому навантаження є прийнятним. Незважаючи на те, що анкета для опитування здобувачів є досить розширеною, питання щодо визначення реального навантаження аспірантів, самостійної роботи не передбачено. Разом з тим, є питання щодо надання консультацій аспірантів викладачами та науковими керівниками. Здобувачі є задоволеними такою підтримкою (<http://surl.li/qzvqv>). ЕГ рекомендує включити питання щодо визначення реального навантаження здобувачів у анкету. В навчальному плані переважають практичні та лабораторні заняття. Останні використовуються за ОК Математичні методи і моделі в емпіричних дослідженнях, ОК Математичні методи і моделі в емпіричних дослідженнях. Здобувачів на заочній формі навчання у 2023 році немає. Однак, є студент, який навчається на заочній формі на ОНП 2022 року.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Не передбачено

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Перевагою даної програми є запровадження електронного каталогу вибіркових дисциплін. Здобувач вищої освіти має можливість здійснювати вибір дисциплін в особистому електронному кабінеті. Вибіркові дисципліни допомагають у написанні дисертаційного дослідження, деякі з них дозволяють формувати необхідні аналітичні, цифрові soft навички. Додатково здобувачі формують soft skills за рахунок участі у конференціях, стажуваннях, інших заходах, що проводяться на платформі НАУКОВИХ ДИСКУСІЙ ТА ТРЕНІНГІВ SOFT SKILLS, яка є перевагою даної ОНП. Крім того, здобувачі даної програми є учасниками Школи молодого науковця.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

ПРН 4 забезпечується згідно з матрицею в ОНП ОК Іноземна мова за академічним спрямув., Іноземна мова: іншомовна комунікація, ОК Математичні методи і моделі в емпіричних дослідженнях, ОК Методологія дослідження економ. систем за умов невизначеності, ОК Інформаційні технології в наукових дослідженнях. Вивчення англійської мови розширює можливості роботи з інформацією, представлення наукових досліджень у закордонних виданнях. Разом з тим, ПРН 4 потребує застосовування сучасних інструментів і технологій пошуку, оброблення та аналізу інформації. Тому ЕГ рекомендує включення окремих тем у програми цих двох ОК для повного відображення зазначеного ПРН4 при перегляді робочих програм. ПРН 5 формується згідно з матрицею за рахунок ОК Філософія науки, ОК Методологія дослідження економ. систем за умов невизначеності. Разом з тим, ЕГ рекомендує відобразити додаткові ОК, які формують зазначений ПРН, наприклад, ОК Управління науковими проектами при удосконаленні ОНП в цьому навчальному році. Крім того, в зазначених програмах не передбачено вивчення тем з комерціалізації результатів дослідження, дотримання прав інтелектуальної власності. ЕГ рекомендує їх додати вже з наступного навчального року. ПРН 10 "обґрунтовувати шляхи вирішення актуальних проблеми функціонування соціально-економічних систем на засадах сталого розвитку" формується за рахунок ОК Управління науковими проектами, ОК Методологія дослідження економ. систем за умов невизначеності. Разом з тим, сталий розвиток відображений додатково у ОК Теорія і методологія управління розвитком соц.-економ. систем. ЕГ рекомендує відобразити у матриці при удосконаленні ОНП. Спеціалізоване програмне забезпечення для виконання наукових досліджень у сфері економіки не застосовуються. ЕГ рекомендує впровадити SPSS або інше програмне забезпечення в наступному навчальному році. Незважаючи на те, що анкета для опитування здобувачів є досить розширеною, питання щодо визначення реального навантаження аспірантів, самостійної роботи не передбачено. ЕГ рекомендує

включити питання щодо визначення реального навантаження здобувачів у анкету при наступному опитуванні здобувачів.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

ОНП за критерієм відповідає рівню В, оскільки по формі та реалізації відповідає нормативним документам університету та законодавству України, має низку переваг, пов'язаних з запровадженням електронного Каталогу вибіркових дисциплін, можливістю обрання дисциплін через електронний кабінет, формуванням soft skills за рахунок низки заходів та навчання і викладання на ОНП, формуванням додаткових цифрових та аналітичних компетентностей за рахунок вибіркових дисциплін. ЕГ констатує повну відповідність за підкритеріями 2.1, 2.4, 2.5, 2.6 часткова невідповідність за підкритеріями 2.2, 2.3, 2.8 Зазначені зауваження не є суттєвими, не знижують якість на ОНП і можуть бути виправлені у найближчій перспективі.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Правила прийому на навчання до аспірантури у Хмельницькому національному університеті розміщені на сайті університету (Додаток 8), в тому числі у розділі Аспірантура та докторантура. В правилах зазначені терміни та умови вступу до аспірантури. Рішення про допуск до складання вступних іспитів до аспірантури виносяться прийнятною комісією університету за результатами співбесіди зі вступником, розгляду реферату та поданих наукових праць з урахуванням документів, що підтверджують навчальні і наукові досягнення, про що вступник до аспірантури повідомляється у тижневий термін. Вступні випробування на навчання для здобуття ступеня доктора філософії складаються з: вступного іспиту зі спеціальності (в обсязі стандарту вищої освіти магістра з відповідної спеціальності); вступного іспиту з іноземної мови (англійської, німецької, французької в обсязі, який відповідає рівню B2 Загальноєвропейських рекомендацій з мовних освіт). Конкурсна оцінка (КО) особи, яка претендуватиме на зарахування до аспірантури, формується за формулою: $КО = ВІС + ВІМ + ДБ$, де ВІС – результат вступного іспиту зі спеціальності (за шкалою від 0 до 100 балів); • ВІМ – результат вступного іспиту з іноземної мови (за шкалою від 0 до 100 балів або бали сертифіката міжнародного зразка з іноземної мови за профільним спрямуванням, що підтверджує рівень B2 Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти замість вступного іспиту з іноземної мови); • ДБ – додаткові бали за навчальні та наукові досягнення (не вище 100 балів). Вступник, який підтвердив свій рівень знання англійської мови дійсним сертифікатом тестів TOEFL, або International English Language Testing System, або сертифікатом Cambridge English Language Assessment (не нижче рівня B2 Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти чи аналогічного рівня); німецької мови - дійсним сертифікатом TestDaF (не нижче рівня B2 Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти чи аналогічного рівня); французької мови - дійсним сертифікатом тесту DELF або DALF (не нижче рівня B2 Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти чи аналогічного рівня), звільняється від складання вступного іспиту з іноземної мови. Під час визначення результатів конкурсу зазначені сертифікати прирівнюються до результатів вступного іспиту з іноземної мови з найвищим балом. Рейтингові списки формуються прийнятною комісією з Єдиної бази оприлюднюються у повному обсязі на веб-сайті Хмельницького національного університету. Таким чином, правила є чіткими і прозорими, не містять дискримінаційних положень. Разом з тим, ЕГ пропонує для вступу на ОНП запровадити практику подання вступником дослідницької пропозиції, яка оцінюється на предмет можливості надати належне наукове керівництво (консультативну підтримку) запропонованій дослідницькій діяльності аспіранта після вступу

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Програми вступних випробувань розміщені за посиланням <https://bit.ly/47pGfrh>. Особам, які вступають до аспірантури на ОНП з іншої галузі знань (спеціальності) ніж та, яка зазначена в їхньому дипломі магістра (спеціаліста), призначаються додаткові вступні випробування. Програма додаткового іспиту містить розділи з мікроекономіки, макроекономіки, підприємництва, сутності оборотного та основного капіталу. Це є достатнім для перевірки рівня знань здобувачів для допуску до складання фахового основного іспиту. Іспит є письмовим. Програма фахового іспиту охоплює широкий спектр економічних дисциплін, як макrorівня, так і мікрорівня, діагностичну складову. Тобто програма вступу вимагає від вступника глибоких теоретичних і практичних знань з економіки, в тому числі з математичного моделювання, що створює умови для вступу здобувачів, здатних до навчання на ОП. Крім того, на сайті розміщена програма вступу з іноземної мови. Складовими іспиту є читання, лексика та граматики, переклад. Програма містить тільки характеристику завдань. Разом з тим, доцільним є наведення

прикладів завдань (тестувань) за кожним блоком для розуміння здобувачем формату. ЕГ рекомендує додати певні приклади по блокам при формуванні програми іспиту у 2024 році для розуміння здобувачем його формату .

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах, регулюється Положенням про порядок визнання та зарахування результатів навчання здобувачів вищої освіти у Хмельницькому національному університеті (<https://bit.ly/47HPILW>), Положенням про порядок відрахування, поновлення і переведення здобувачів вищої освіти та надання їм академічної відпустки (<https://bit.ly/47Iq4GT>). В нормативних документах чітко визначені процедури визнання результатів навчання, отриманих у формальній освіті при переведенні здобувачів вищої освіти, поновленні. Крім того, передбачені правила визнання результатів за результатами академічної мобільності. На сайті відділу міжнародних зв'язків розміщено низку нормативних документів, що регулюють питання конкурсного відбору, реалізації права на академічну мобільність, визнання результатів навчання тощо (<https://iro.khmnu.edu.ua/dokumentacziya-viddilu/>). Зокрема, зміст ОК та обсяг навчального навантаження, виконаного учасником академічної мобільності в закладі-партнері, підтверджуються академічною довідкою або іншим аналогічним документом, виданим цим закладом згідно із партнерським договором. Узгоджений у договорі про академічну мобільність перелік освітніх компонентів та їх обсяг (у кредитах ЄКТС), що представлений в індивідуальному навчальному плані учасника академічної мобільності, має бути завірений у закладі-партнері і повністю визнаний Університетом без додаткового виконання іншого навчального навантаження за цими освітніми компонентами. Як було зазначено на Зустрічі 7, університет має низку договорів про співпрацю з різними партнерами (<https://iro.khmnu.edu.ua/inozemni-partnuru/>). Також у спілкуванні з НПП було з'ясовано, що самі викладачі теж ініціюють підписання договорів. Аспіранти на фокус-групі відповіли, що знають, де знаходиться інформація про конкурси гранти, разом з тим на ОНП випадків академічної мобільності з перезарахуванням результатів навчання ще не було. Крім того, на ОНП проходять круглі столи, присвячені грантам, проектам, конкурсам (<http://surl.li/onkqg>). На фокус-групі з представниками Академії прикладних наук (Польща) було зазначено про намір щодо започаткування віртуальної мобільності для аспірантів ОНП

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Процедуру визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті прописано у Положенні про порядок визнання та зарахування результатів навчання ЗВО у ХНУ <https://bit.ly/47HPILW> . Право на визнання і зарахування результатів навчання, набутих у неформальній освіті, поширюється на здобувачів вищої освіти Університету усіх рівнів вищої освіти та форм навчання. Якщо перезараховується ОК, заявник звертається із заявою до декана щодо визнання результатів навчання з певних ОК, набутих у неформальній / інформальній освіті. До заяви додається декларація про попереднє навчання та додаткові документи (сертифікати, свідоцтва тощо), що підтверджують наведену інформацію (за наявності). За результатами аналізу та перевірки отриманої інформації комісія приймає рішення щодо можливості проведення подальших процедур визнання і зарахування результатів навчання, набутих особою у неформальній / інформальній освіті. При невідповідності програмних результатів неформальної освіти здобувачу можуть запропонувати зарахувати ОК як вибіркочну компоненту. При виникненні необхідності зарахування певних розділів чи видів навчальної роботи з ОК здобувач вищої освіти звертається із заявою та документом, що засвідчує набуті результати навчання, до завідувача кафедри. Завідувач доручає відповідному викладачеві провести перевірку знань із заявлених розділів/видів навчальної роботи з ОК. На основі висновків викладача приймається протокольне рішення кафедри щодо задоволення (незадоволення) заяви здобувача вищої освіти про визнання і зарахування результатів, отриманих у неформальній освіті. Разом з тим, робочі програми та силабуси ОК не містять інформації про можливість долучення до неформальної освіти, посилання на ресурси та критерії оцінювання. Огляд дистанційних курсів у Moodle також продемонстрували відсутність таких рекомендацій з боку викладачів. ЕГ рекомендує надавати інформацію про можливості неформальної освіти здобувачам у робочих програмах, силабусах, корисні посилання, критерії зарахування результатів навчання, отриманих в неформальній освіті, окремих тем тощо. Аспіранти (Горовенко Г., Горовенко О., Гаджук М., Диха В., Федоришин Ю., Хлівненко М.) отримали сертифікати за різними напрямками власних наукових чи професійних інтересів (<https://bit.ly/3vWEMlG>). На фокус-групі здобувачі зазначили про проходження різних курсів: як експерт NAQA, "Сучасне керівництво проектами: мистецтво порушення правил" (було рекомендовано з ОК Управління науковими проектами), курси з державної мови, побудови кар'єри, з написання наукової статті. Разом з тим визнання неформальної освіти не було. Однією з причин може бути те, що перезарахування навіть окремих тем відбувається через заяву завідувача кафедри, потім викладач проводить оцінювання знань, і тільки після затвердження на кафедрі приймається відповідне рішення. ЕГ рекомендує розглянути можливість в межах автономії викладача зараховувати певні теми, нараховувати бали за неформальну освіту, передбачені робочою програмою/ силабусом.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Здобувачі вищої освіти активно цікавляться неформальною освітою, проходять різноманітні курси на відомих платформах для покращення професійних навичок з власної ініціативи (наприклад, Сучасне керівництво проектами: мистецтво порушення правил). Деякі курси рекомендовані в рамках дисциплін ОНП, наприклад в системі Moodle ОК "Управління науковими проектами" аспірантам пропонується декілька курсів. На ОНП проводяться окремі заходи про гранти, конкурси, проекти. Позитивним є намір іноземних партнерів з Польщі про започаткування віртуальної мобільності для аспірантів

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

ЕГ пропонує для вступу на ОНП запровадити практику подання вступником дослідницької пропозиції, яка оцінюється на предмет можливості надати належне наукове керівництво (консультативну підтримку) запропонованій дослідницькій діяльності аспіранта після вступу, вже з наступної вступної компанії. Оскільки на сьогодні така практика відсутня. Однією з причин відсутності практики зарахування неформальної освіти може бути те, що перезарахування навіть окремих тем відбувається через заяву завідувачу кафедри, потім викладач проводить оцінювання знань, і тільки після затвердження на кафедрі приймається відповідне рішення. ЕГ рекомендує розглянути можливість в межах автономії викладача зараховувати певні теми, нараховувати бали за неформальну освіту, передбачені робочою програмою/ силабусом.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

ОНП Економіка відповідає за даним критерієм рівню В, оскільки є повна узгодженість за підкритеріями 3.1, 3.2, 3.3, часткова неузгодженість за підкритерієм 3.4. В університеті у відкритому доступі знаходяться Правила прийому на навчання до аспірантури у Хмельницькому національному університеті, окремий Додаток 8 присвячений правилам вступу до аспірантури, які є чіткими, зрозумілими, не містять дискримінаційних положень; програми вступних випробувань висувають достатній рівень вимог до рівня знань абітурієнтів для навчання на даній ОНП; в університеті розроблені положення щодо визнання формальної освіти, отриманої в інших закладах, та програмних результатів, отриманих в системі неформальної освіти.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Форми та методи навчання і викладання визначені у Положенні про організацію освітнього процесу у ХНУ (<http://tinyurl.com/2s4wk434>) та Порядком організації освітнього процесу за технологіями дистанційного навчання у ХНУ (<http://tinyurl.com/3kf28uap>), вказані у робочих програмах та силабусах навч. дисциплін (<http://tinyurl.com/2p9ra6fe>, <http://tinyurl.com/yfseauaa>) а також у ІС Модульне середовище для навчання (МСН) на платформі CMS MOODLE (<https://msn.khmn.edu.ua>), що продемонстровано на зустрічі з огляду матеріально-технічної бази. У цих документах зазначені базові форми навчання. НПП з урахуванням вимог Положення про організацію освітнього процесу у ХНУ самостійно обирають конкретні методи навчання, що представлені у силабусах та РПНД, а також відображені у межах матриці відповідності (Таблиця 3), що наведена у відомостях з самооцінювання. За всіма ОК представлені різноманітні методи навчання, у т.ч. з використанням сучасних ІКТ у синхронному та асинхронному режимах. Під час роботи на фокус групах зі здобувачами ВО (Зустріч 3), аспірант Кульгук І. підкреслив високу ефективність використання методів дискусії, Співак В. вказав на проектні завдання та тренування у написанні практичних наукових проектів, Мацерук А., Сенік І. та Диха В. відмітили ефективність методів дискусій та кейсів, а також активне вивчення англomовної термінології. Диха В. також підкреслив важливість наукових дискусій, як частину фахових ОК. Також передбачені індивідуальні завдання за дисциплінами "Педагогіка, псих-я та ед. майстерність у ВШ", "Управління наук. проектами". Під час зустрічі 3, здобувачі 1 року навчання освіти, Мацерук А., Співак В. та Хлівенко М., зазначили, що вони виступали ініціаторами у виборі тематики наукових досліджень, а вже потім визначались з науковим керівником, що відповідає студентоцентрованому навчанню. На програмі наявний вільний вибір вибіркових ОК, як професійного, так і загального спрямування, є культура долучення здобувачів до неформальної освіти при опануванні певних ОК. При удосконаленні програми враховуються пропозиції здобувачів (Диха В. зазначив, що надав пропозицію щодо вивчення проблем економічної безпеки). Індивідуальні плани та індивідуальні навчальні плани здобувачів формуються у 1 семестрі навчання з урахуванням індивідуальної освітньої траєкторії та теми дисертації, що

враховується у ОК "Теорія та методологія управління розвитком СЕС" і "Методологія дослідження ЕС за умов невизначенності" як індивідуальне підсумкове завдання. Під час спілкування з НПП (Зустріч 2) також ЕГ переконалась, що викладачі обирають широкий спектр різноманітних методів навчання для досягнення цілей та програмних результатів. Впровадження деяких методів навчання є результатом участі НПП у курсах підвищення кваліфікації та/або педагогічної майстерності. Результати анкетування здобувачів ВО за окремими ОК (<http://tinyurl.com/5ezw4npб>) показали їх дуже високе задоволення якістю викладання за всіма критеріями на рівні не менше 60%.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Інформація щодо цілей, змісту ОНП та ПРН, а також переліку та форм контролю за ОК представлена на сторінці кафедри у розділі «Доктор філософії». Проекти ОНП розміщені на офіційному сайті ХНУ для громадського обговорення та врахування інтересів і пропозицій стейкхолдерів (<http://tinyurl.com/4m3vs4e4>). Перед початком навчання аспіранти знайомляться з «Путівником аспіранта PhD Економіка» (<http://tinyurl.com/uxvb4sh4>), про що було зазначено на Зустрічі 3. В ньому наводиться узагальнена інформація щодо освітнього процесу. Інформація щодо цілей, змісту ОК, ПРН та шкала оцінювання міститься у силабусах та робочих програмах навч. дисциплін (обов'язкові: <http://tinyurl.com/2p9ra6fe>, вибіркові: <http://tinyurl.com/yfcea0aa>), деталізуються та уточнюються у МСН, де визначено порядок накопичення та зважування балів, форми індивідуальних робіт для участі у підсумковому контролі, порядок захисту підсумкової роботи (за наявності) тощо. Під час зустрічі 3 зі здобувачами ВО ОНП було підтверджено, що ознайомлення зі змістом ОК та контрольними заходами здійснюється на першому занятті, а також через «Путівник аспіранта». Терміни проведення контрольних заходів представлені у ІС Електронний університет ХНУ (<http://tinyurl.com/5bhcz4v8>) через персональний електронний кабінет здобувача та деталізуються у ІС МСН, що продемонстровано на зустрічі з огляду матеріально-технічної бази. Під час зустрічей 2, 3 та 4, НПП, здобувачі та представники студентського самоврядування підтвердили наявність широкого кола джерел комунікації: особисте спілкування, запрошення на засідання кафедри, інформаційні дошки та сайт ХНУ, групи у месенджерах тощо. Також здобувачі ВО підтвердили наявність постійного прямого спілкування з науковим керівником. Під час дистанційної та змішаної форми освіти, спілкування відбувається на платформ Zoom, Google Meet та ІС МСН. Згідно з щорічним анкетуванням більше 88,0% здобувачів ОНП «Економіка» (<http://tinyurl.com/bdd7t6d9>) повністю задоволені рівнем академічної підтримки.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Забезпечення поєднання навчання і досліджень здобувачами ВО реалізується як у межах ОК "Педагогіка, псих-я та пед. майстерність у ВШ", "Управління наук. проектами", "Теорія та методологія управління розвитком СЕС", "Методологія дослідження ЕС за умов невизначенності", так і під час виконання індивідуальної освітньої траєкторії. У межах зустрічі 2 з науково-педагогічним персоналом ОНП, Рудниченко Є., що забезпечує ОК "Управління наук. проектами", зазначив, що найбільш ефективними для здобувачів освіти з рівня вищої освіти є методи, що засновані на індивідуальних дослідницьких завданнях. Також НПП підтвердили наявність індивідуальних та дослідницьких завдань як ключового елементу підсумкового контролю знань, особливо для дисциплін, що закінчуються іспитом. Наприклад, результатом ОК "Методологія дослідження ЕС за умов невизначенності" є вдосконалений індивідуальний науковий план аспіранта, "Інформаційні технології в наукових дослідженнях" – індивідуальне творче завдання, "Педагогічна (викладацька) практика" – звіт з практики. Здобувачі ВО активно долучаються до участі у наукових конференціях, науково-дослідних проектах, мають опубліковані результати дослідження у фахових виданнях. Аналіз інформації щодо здобутків аспіратів (<http://tinyurl.com/2d65m2za>) показав, що більшість здобувачів ВО прийняли участі у Міжнародній науково-практичній конференції «Стратегії, моделі та технології управління економічними системами» (<http://tinyurl.com/mg44w4gv>), що організована випускаючою кафедрою. На зустрічі 8 з допоміжними структурними підрозділами, Андрощук І. підтвердив, що здобувачі ВО за ОНП «Економіка» беруть активну участь у виконанні державних тем 2021, 2022 та 2023 рр. Згідно з даними профілів (<http://tinyurl.com/2d65m2za>) всі аспіранти 2022 року вступу мають не менше 1 публікації у наукових фахових виданнях. Робота у фокус групах на Зустрічі 5 з випускниками і роботодавцями показала, що більшість запитів на наукові розробки надходять від представників академічної спільноти, а представники реального сектору економіки системно не долучаються до таких розробок.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Згідно з положенням про організацію освітнього процесу у ХНУ (<http://tinyurl.com/2s4wk434>) ОК як правило, мають щорічно оновлюватися з урахуванням результатів моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм і, зокрема, отриманих від здобувачів вищої освіти та інших стейкхолдерів, потреб ринку праці, рекомендацій та зауважень, зроблених при акредитації освітніх програм тощо. Робочі програми та ОК оновлюються та затверджуються щорічно за вказаними вимогами та за результатами стажування та підвищення кваліфікації НПП.

На зустрічі 2 з НПП оновлення підтверджені Рудніченко Є., Лук'яною В., Григоруком П., Дихаю М., Чайковською І., що відображено у робочих програмах відповідних ОК. Зокрема, Рудченко Є. зазначив, що після проходження у 2020/2021 року 3 місячного підвищення кваліфікації «Кар'єра науковця та управління науковими проектами» була удосконалено індивідуальне завдання у ОК "Управління наук. проектами" у вигляді індивідуального дослідницького проекту та, як було зазначено на Зустрічі 8, стало основою проведення «Школи молодого науковця». Григорук П. уточнив, що у межах "Мат. методи і моделі ЕД" джерелами для аналітичної роботи є власні та інші, в тому числі міжнародні публікації при підготовці індивідуальних завдань. Комар Т. за ОК "Педагогіка, псих-я та пед. майстерність у ВШ" пропонує розробку індивідуальних творчих курсів з економіки. Положення про організацію навчально-методичної роботи у ХНУ (<http://tinyurl.com/3h3xerп9>) визначає особливості організаційно-методичної та навчально-методичної роботи, у т.ч. з оновлення змісту освіти, застосування нових методів навчання, підвищення кваліфікації НПП тощо. Аналіз силабусів та робочих програм за обов'язковими ОК (<http://tinyurl.com/2p9pabfe>) показав, що НПП активно використовують міжнародні навчально-методичні видання та наукові публікації, у тому числі власні. Проте, за деякими ОК до переліку основної літератури віднесені видання 2015-2017, та навіть 2000 та 2006 років, зокрема ОК "Філософія науки", "Іноземна мова", "Педагогіка, псих-я та пед. майстерність у ВШ", "Управління наук. проектами", "Мат. методи і моделі ЕД". Згідно положення ХНУ, відповідальність за якість навчально-методичного забезпечення освітнього процесу за освітньою програмою несе її гарант та завідувач кафедри, що у т.ч. забезпечується у ІС МСН у вигляді наявності доступу з боку гаранта до перегляду електронних курсів за ОНП. Плани навчально-методичної та організаційно-методичні роботи викладача формуються на основі загального плану навчально-методичної роботи кафедри на поточний навчальний рік. Методична рада факультету також здійснює контроль періодичного оновлення навчальних дисциплін, що розміщені кафедрами у Модульному середовищі для навчання університету.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Основні засади інтернаціоналізації діяльності ХНУ визначається Стратегією інтернаціоналізації ХНУ на 2022-2025 рр. (<http://tinyurl.com/3tx6tx7d>), «Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність» (<http://tinyurl.com/26nk95u9>) і Положенням про відділ міжнародних зв'язків ХНУ (<http://tinyurl.com/2dfs2paz>). Процеси інтернаціоналізації в ХНУ сприяють розвитку грантової діяльності, спонукають до участі у програмах академічної мобільності, залучення іноземних вчених та викладачів до викладання, обговорення ОНП, наукового стажування викладачів та здобувачів ВО у закордонних закладах, впровадження дисциплін, що викладаються іноземною мовою тощо. У межах ОЗП.05 «Управління науковими проектами» здобувачам ВО пропонується розробити власний науковий проект у відповідності до вимог до грантових заявок (Рудченко Є., Зустріч 2), що є як результатами підсумкового контролю знань, так і реальним проектом інтернаціоналізації власного дослідження. Під час роботи у фокус групах на зустрічі 3, здобувачі ВО підтвердили участь у програмах міжнародного наукового та навчального стажування (Диха В., Хлівенко М.), міжнародних наукових конференціях. ХНУ уклало низьку договорів про співпрацю із зарубіжними ЗВО (<http://tinyurl.com/5fcuzex6>), зокрема, Університетом торгівлі і послуг в Познані, Університетом третього віку у Громадці, Економічним університетом у Бидгоші (Польща), у яких передбачено можливість проведення спільних наукових та грантових заходів, участь у наукових конференціях, у програмах обміну здобувачами та інші види активності, що сприяють інтернаціоналізації діяльності ХНУ. Представники WSHIU Akademia Nauk Stosowanych (<https://wshiu.pl/ukr/home/>) у межах відкритої зустрічі продемонстрували сертифікати участі НПП та здобувачів ВО за ОНП «Економіка» у спільних заходах. Крім того, ЕГ на зустрічі з бібліоткою переконалась, що здобувачі ВО та НПП мають вільний доступ до міжнародних наукометричних баз даних. Спількування зі здобувачами ВО підтвердило, їх обізнаність щодо використання можливостей інтернаціоналізації діяльності закладу вищої освіти, Випадків кредитної академічної мобільності на ОНП не було.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Сильними сторонами ОНП є застосування НПП сучасних практик та методів навчання на основі власних та міжнародних досягнень, стажувань та підвищення кваліфікації (кейсів, дискусії, проектних завдань). Запропоновано розробку індивідуальних завдань у проектній, навчальній та дослідницькій діяльності аспірантів. Аспіранти знайомляться з вимогами до грантових заявок. А ефективне поєднання навчання та дослідження у межах О К відбувається через широке впровадження дослідницьких індивідуальних завдань. Сильною стороною є використання «Путівника аспірата PhD Економіка», що систематизує процеси інформування здобувачів ВО щодо їх прав та обов'язків, особливостей освітнього процесу, є корисні посилання на ОНП, її ОК. Відзначається активна участь аспірантів у міжнародних конференціях, стажуваннях, що було підтверджено партнерами на відкритій зустрічі, а також наданим портфоліо аспірантів. Забезпечується студентоцентрикований підхід під час реалізації ОНП, що було підтверджено на фокус-групі зі здобувачами, через обрання тем дослідження, вибіркового дисциплін, участю у стажуваннях.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Поєднання навчання та дослідження не передбачає системне залучення представників роботодавців для вирішення сучасних проблем економічної практики, а обмежується запитами академічної спільноти. ЕГ рекомендує до кінця наступного навчального року впровадити дієві інструменти апробації та практичної реалізації результатів наукових досліджень здобувачів ВО за ОНП «Економіка» з урахуванням сучасних запитів від роботодавців, бізнесу.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

ОНП за критерієм 4 відповідає рівню В, оскільки є повна узгодженість за підкритеріями 4.1, 4.2, 4.4, 4.5 та часткова неузгодженість за підкритерієм 4.3. Форми і методи навчання сприяють досягненню заявлених результатів навчання з урахуванням специфіки третього рівня вищої освіти; ЗВО забезпечує поєднання навчання та дослідження через індивідуальні завдання у межах освітніх компонент та забезпечує участь здобувачів у конференціях, науково-дослідних роботах, сприяє опублікуванню результатів досліджень у наукових фахових журналах. Крім того, здобувачів вчасно інформують щодо цілей, змісту, програмних результатів навчання та критеріїв оцінювання за всіма ОК; НПП регулярно оновлюють зміст освітніх компонент з урахуванням результатів підвищення кваліфікації, власних наукових досягнень. Зазначені зауваження не є суттєвими, не знижують якість на ОНП і можуть бути виправлені у найближчій перспективі.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Основні засади щодо форм контрольних заходів та підходи до визначення критеріїв оцінювання для здобувачів ВО третього рівня вищої освіти у ХНУ унормовані Положенням про організацію освітнього процесу (<http://tinyurl.com/2s4wk434>); Положенням про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ (<http://tinyurl.com/jk8tjw7w>); Порядком організації освітнього процесу за технологіями дистанційного навчання в ХНУ (<http://tinyurl.com/3kf28uap>). Інформація щодо контрольних заходів за ОК деталізуються у ОНП, силабусах, РПНД, що оприлюднені на сайті ХНУ (<http://tinyurl.com/2p9pa6fe>, <http://tinyurl.com/yfceaauaa>) та дублюються у ІС МСН (<https://msn.khmn.edu.ua>), де визначено види контрольних заходів. Основними видами контролю є поточний та підсумковий (семестровий та атестація). Система накопичення та зваження балів за інституційною 4х бальною шкалою щодо поточного та підсумкового контролю визначена за кожним ОК та фіксується у РПНД, силабусі та ІС МСН. Зважена та переведена оцінка відображається у відомості та індивідуальному плані (наявні в системі). Інформація про форми контрольних заходів, критерії оцінювання результатів навчання доводяться викладачем до здобувачів ВО на першому занятті (підтверджено під час роботи у фокус групах на Зустрічах 2 та 3). Підсумковий контроль відбувається у формі складання екзаменів або заліків. Підсумковий контроль за вибірковими ОК - залік. Підсумкова оцінка (іспит) складається із середньозваженої оцінки за результатами поточного та підсумкового контролю, вагові коефіцієнти наступні: для здобувачів ВО денної форми навчання 0,6 та 0,4, а заочної форми – 0,5 та 0,5 відповідно. Практикою керує науковий керівник аспіранта, а захист звітів оцінюється комісією (завідувач кафедри, науковий керівник, гарант ОНП та інші НПП). Виконання освітньої складової ОНП відображено в Індивідуальних планах (див. відповідь на запит додаткових документів), що розглядаються 2 рази на рік, а також доступні для перегляду у ІС Електронний університет для викладача, здобувачів ВО, завідувача кафедри (продемонстровано на зустрічі з огляду матеріально-технічної бази). В силабусах зазначається про національну шкалу оцінювання при зважуванні та переведенні. ЕГ рекомендує уточнити цю інформацію, оскільки має використовуватись інституційна шкала ЗВО. Крім того, відсутня деталізація критеріїв оцінювання за завданнями поточного контролю. ЕГ рекомендує додати такі критерії оцінювання. В ХНУ щорічно проводиться анкетування щодо оцінювання якості викладання навчальної дисципліни та контрольних заходів в рамках ОК (<http://tinyurl.com/5ezw4np6>).

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Атестація здобувачів ВО ступеня доктора філософії здійснюється у формі публічного захисту дисертації у разовій спеціалізованій вченій раді, за результатами якого видається документ встановленого зразка (диплом доктора філософії). Атестація здобувачів ВО регламентується Положенням про підготовку здобувачів наукового ступеня доктора філософії і доктора наук у ХНУ (<http://tinyurl.com/5cu8h92c>) та Положенням про атестацію здобувачів вищої освіти та наукових ступенів у ХНУ (<http://tinyurl.com/yур7sfce>). Останні зміни до цих Положень були внесені

29.06.2023 року, зокрема, для врахування вимог Постанови КМУ №502 від 19.05.2023 р. «Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України з питань підготовки та атестації здобувачів наукових ступенів». Інформація про захисти дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії у разових радах надається на офіційній інтернет сторінці ХНУ (<https://nauka.khmnu.edu.ua/category/razovi/>). Додатково на сайті кафедри оприлюднені пропозиції щодо складу разових спецрад у ХНУ за спеціальністю 051 (<https://tinyurl.com/k3bybbum>). Спількування у фокус-групах зі здобувачами ВО підтверджує, що у ХНУ забезпечується чітка і прозора процедура підсумкової атестації здобувачів ВО (Зустріч 3). Проміжна атестація здобувачів ВО здійснюється щорічно. Розглядається та затверджується звіт за індивідуальними планами виконання освітньо-наукової програми підготовки доктора філософії (див. відповідь на запит додаткових документів). Таким чином, форма атестації здобувачів ВО повністю відповідає Стандарту ВО за спеціальністю 051 «Економіка» галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» третього (освітньо-наукового) рівня (наказ МОН України № 424 від 10.05.2022 р).

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Основні процедури проведення контрольних заходів, критерії оцінювання та врегулювання конфліктів за ОНП «Економіка» ХНУ визначені Положенням про організацію освітнього процесу (<http://tinyurl.com/2s4wk434>); Положенням про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ (<http://tinyurl.com/jk8tjw7w>); Порядком організації освітнього процесу за технологіями дистанційного навчання в ХНУ (<http://tinyurl.com/3kf28uap>); Положенням про систему забезпечення академічної доброчесності у ХНУ (<http://tinyurl.com/3pek725>); Положенням про організацію та контроль самостійної роботи здобувачів ВО у ХНУ (<http://tinyurl.com/32wskcfj>); Положенням про підготовку здобувачів наукового ступеня доктора філософії і доктора наук у ХНУ (<http://tinyurl.com/5cu8h92c>); Положенням про атестацію здобувачів вищої освіти та наукових ступенів у ХНУ (<http://tinyurl.com/уур7sfce>); Положення про порядок запобігання і врегулювання потенційного та реального конфлікту інтересів в діяльності посадових осіб ХНУ (<http://tinyurl.com/уму7uxpk>); Порядком присудження ступеня доктора філософії та скасування рішень разової спеціалізованої вченої ради у ХНУ про присудження ступеня доктора філософії (<http://tinyurl.com/3x9m74np>). Цими положеннями, зокрема, регулюються, процедура оскарження результатів проведення контрольних заходів, порядок подання і розгляду апеляцій, процедура повторної атестації та повторного виконання контрольних заходів. Правила проведення контрольних заходів деталізуються у межах силабусів, РПДН та у відповідних електронних навчальних курсах ІС МСН ХНУ. У ІС МСН для кожної дисципліни наводяться методичні рекомендації до завдань поточного та підсумкового контролю, у т.ч. тестувань. Об'єктивність екзаменаторів під час проведення контрольних заходів забезпечується дотриманням принципів академічної доброчесності, а також процедурами запобігання конфліктам та прозорістю в ІС Електронний університет (результати поточного та підсумкового контролю виставляються в Електронний журнал і доступні для перегляду здобувачами ВО та керівництвом). НА ОНП використовуються тестування та творчі завдання. Врегулювання конфліктних ситуацій здійснює Тимчасова комісія. Окремі конфліктні ситуації, за згодою учасників конфлікту, можуть вирішуватися без створення Тимчасової комісії. Повторне складання семестрового контролю допускається не більше двох разів. Повторне складання іспиту здійснюється перший раз викладачеві, другий – комісії, яку призначає декан. Повторний захист звіту з практики здійснюється перед комісією. Повторна атестація здобувачів ступеня доктора філософії здійснюється, зокрема, у разі отримання негативного висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації, але не пізніше ніж протягом шести місяців до завершення нормативного терміну навчання за акредитованою ОНП.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

У ХНУ розроблена розгалужена система внутрішніх актів забезпечення академічної доброчесності, що розміщені за посиланням (<http://tinyurl.com/bde6rx2r>), зокрема, статут ХНУ (<https://tinyurl.com/3txydu9k>), Стратегія розвитку ХНУ на 2021-2025 рр. (<https://tinyurl.com/yemh25ad>), Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти у ХНУ (<https://tinyurl.com/47jmuzxw>), Положення про систему забезпечення академічної доброчесності в ХНУ (<http://tinyurl.com/3pek725>), Кодекс академічної доброчесності учасників освітнього процесу ХНУ (<http://tinyurl.com/y6w8ayt4>), Положення про запобігання і врегулювання конфліктних ситуацій у ХНУ (<https://tinyurl.com/5n86szmz>), Положення про підготовку здобувачів наукового ступеня доктора філософії і доктора наук у ХНУ (<http://tinyurl.com/5cu8h92c>), нормативні документи ХНУ щодо запобігання корупції (<https://tinyurl.com/36vwdzdf>) тощо. Порядком присудження ступеня доктора філософії та скасування рішень разової спеціалізованої вченої ради у ХНУ про присудження ступеня доктора філософії (<http://tinyurl.com/3x9m74np>) визначений чіткий механізм скасування рішень разової ради у зв'язку із встановленням фактів академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації. Учасники освітнього процесу підписують Декларацію про дотримання принципів академічної доброчесності (<http://tinyurl.com/46zwverf>), що було підтверджено здобувачами ВО на зустрічі 3. У ХНУ проводить регулярні зустрічі, збори фокус-груп та гостьові лекції з участю здобувачів ВО, НПП щодо популяризації культури академічної доброчесності (<http://tinyurl.com/3he8ejxa>),

<http://tinyurl.com/3ryd2xuj>, <https://tinyurl.com/3a4shss9>, <https://tinyurl.com/28e2skmj>). Наукова бібліотека ХНУ оприлюднює новітню інформацію щодо питань академічної доброчесності (<https://tinyurl.com/frzkuc3t>). Здобувачі ВО та НПП проходять курси самоосвіти з питань академічної доброчесності (Диха В., Лук'янова В.). В холі навчального корпусу ХНУ розміщена скринька довіри (була доступна під час огляду матеріально технічної бази). Щорічно у ЗВО проводяться опитування здобувачів ВО та НПП щодо академічної доброчесності (<http://tinyurl.com/5ezw4np6> та <http://tinyurl.com/48uvw5z9>), результати яких показують високу обізнаність здобувачів та НПП у питаннях академічної доброчесності та наслідках її порушення. Дисертація обов'язково проходить перевірку на наявність текстових запозичень та розміщується на офіційній інтернет-сторінці ХНУ. Як зазначено на резервній зустрічі з гарантом, перевірку на текстові запозичення здійснюють співробітники бібліотеки для навчально-методичних та наукових видань, секретар разової ради – для дисертацій. Перевірка на наявність плагіату за поточними роботами та завданнями з підсумкового контролю покладена на викладача. Робота у фокус-групах зі здобувачами ВО показала їх обізнаність щодо наслідків недотримання академічної доброчесності, зокрема, можливі відрахування та відмова у присудженні наукового ступеня.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Сильною стороною є прозора система поточного та підсумкового контролю, що заснована на використанні переваг ІС Електронний університет та його модулі Електронний журнал. Крім того, на ОНП застосовуються тести та творчі завдання. У ХНУ розроблена розгалужена система внутрішніх нормативних документів, що спонукають всіх учасників освітнього процесу дотримуватись принципів академічної доброчесності. Аспіранти підписують Декларацію про дотримання академічної доброчесності, активно долучаються до заходів з академічної доброчесності, які організовує заклад. Крім того, аспіранти активно долучаються до проходження курсів із зазначених питань у системі неформальної освіти.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

У межах силабусів не передбачені критерії оцінювання окремих завдань поточного контролю. ЕГ рекомендує до початку наступного навч. року додати до всіх завдань поточного контролю, в тому числі у межах електронних навчальних курсів ІС Модульне середовище критерії оцінювання. У ЗВО діє ряд нормативно-правових документів, проте деякі з них дублюються за змістом або формою, наприклад, Положення про організацію освітнього процесу та Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ; Положення про атестацію здобувачів вищої освіти та наукових ступенів у ХНУ та Положення про підготовку здобувачів наукового ступеня доктора філософії і доктора наук у ХНУ. ЕГ рекомендує до кінця 2024 року усунити дублювання у Положеннях та Порядках, що регулюють навчальний процес, контрольні заходи, атестацію.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

ОНП за критерієм 5 відповідає рівню В, оскільки є повна узгодженість за підкритеріями 5.2, 5.4 та часткова узгодженість за підкритеріями 5.1 та 5.3. Форма атестації здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії повністю відповідає вимогам стандарту та забезпечується повноцінна інформаційна підтримка здобувачів ВО; форми контрольних заходів, критерії оцінювання - уніфіковані, а процеси уникнення та подолання конфліктних ситуацій унормовані положеннями ХНУ; визначені чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що за технічної підтримки ІС Електронний університет та створеної культури академічної доброчесності забезпечують додаткову об'єктивність екзаменаторів; у ЗВО сформовано чіткі і зрозумілі політики, стандарти та процедури дотримання принципів академічної доброчесності. Зазначені зауваження не є суттєвими, не знижують якість на ОНП і можуть бути виправлені у найближчій перспективі

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Конкурсний відбір НПП у ЗВО регламентується Положенням про проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад НПП ХНУ (<http://tinyurl.com/auctk2rj>) в якому визначено умови проведення конкурсів, мінімальні вимоги до претендентів. На зустрічі 1 з керівництвом і менеджментом ЗВО ректор Матюк С. та проректор Лопатовський В. зазначили, що окрім вимог діючих положень, під час підбору кадрів враховується як потенціал наукових шкіл, так і конкретні вимоги кафедр і освітніх програм, публікації, наукові проекти. Декан факультету Карпенко В. навів приклад Чайковської І., молоді докторки наук, яка здійснювала дослідження в раках наукової школи ХНУ та має відповідні наукові здобутки для викладання ОК на ОНП (зокрема, забезпечує вибірку ОК «Економіко-математичні методи і моделі управління проектами»). Аналіз зведеної інформації про НПП, що забезпечують обов'язкові ОК ОНП, яка додана до звіту самооцінювання, показує високий рівень відповідності науково-педагогічного персоналу предметній області ОК, які викладають. Зокрема, НПП окрім вищої освіти, дисертаційних досліджень, мають низку здобутків за напрямом викладання: "Філософія науки" – міжнародні програми підвищення кваліфікації, публікації у сфері соціо-гуманітарних аспектів, позитивні відгуки здобувачі ВО (Зустріч 3); "Іноземна мова" (дві ОК) – міжнародні програми стажування та публікації з проблем мовної комунікації, а так ж позитивні відгуки здобувачі ВО щодо розвитку категорійного апарату (Зустріч 3); "Педагогіка, псих-я та пед. майстерність у ВШ" та "Управління науковими проектами" – міжнародні програми підвищення кваліфікації та фахові публікації, що чітко відповідають змісту ОК. Кваліфікації НПП, що викладають основні дисципліни та вибіркові фахові дисципліни, відповідають предмету ОК, як за освітою, так і професійною діяльністю. Таким чином, аналіз відповідності викладачів, задіяних до реалізації ОНП у контексті обов'язкових ОК, а також вибіркового дозволяє зробити висновки, що залучені викладачі є висококваліфікованими, забезпечують належний рівень викладання відповідних ОК, сфера їх досліджень та наукових інтересів відповідає змісту ОК. РНа фокус-групі НПП зазначили про велику кількість міжнародних стажувань закордоном, академічну мобільність, виконання наукових проектів.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Загальний порядок конкурсного відбору НПП у ЗВО здійснюється відповідно до Положення про проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад НПП ХНУ (<http://tinyurl.com/auctk2rj>), що передбачає врахування профілю кафедри, науково-педагогічний стаж, наявність підручників / навчальних посібників, наукових публікацій та практики керування науковими темами, виконання не менше 4 підпунктів з п.38 Ліцензійних умов. Перелік вакантних посад оголошується на сайті ХНУ у відкритому доступі (<https://khmnu.edu.ua/vakantny-posady/>). У ЗВО щорічно проводиться рейтингування діяльності викладачів (Положення про щорічне рейтингове оцінювання роботи науково-педагогічних працівників університету - <http://tinyurl.com/tnupr3p5>), яке враховується під час конкурсного добору викладачів, проводяться опитування здобувачів ВО щодо оцінки якості викладання навчальних дисциплін за ОНП (<http://tinyurl.com/5ezw4np6>), результати яких враховуються при рейтингуванні НПП. Під час роботи на фокус-групах (Зустріч 8), Мартинюк І. уточнила порядок проходження конкурсу та зазначила, що під час проходження конкурсу враховується і рейтинг НПП. На основі рейтингу визначається також термін контрактів, що укладаються від 3 до 5 років, зокрема, з гарантами ОНП – на 3 роки, з завідувачем кафедри – на 5 років. Як зазначив проєктор ХНУ Синюк О. (Зустріч 1), рейтингування відбувається також у розрізі кафедр та факультетів, що є додатковим стимулом для розвитку науково-педагогічних колективів та наукових шкіл.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Залучення роботодавців до освітнього процесу передбачається Положенням про участь стейкхолдерів у процедурах забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти у ХНУ (<https://tinyurl.com/3zva8pft>). Представники роботодавців долучаються до спільних наукових та освітніх проектів ХНУ, читання гостьових лекцій та проведення майстер класів (<http://tinyurl.com/w7vckzsm>), обговорення ОНП, вносять свої пропозиції щодо змісту освітніх компонент, що було підтверджено на Зустрічі 5 з роботодавцями та випускниками. Зокрема, представник консалтингової фірми Шутяк Ю. зазначила свою участь у лекціях та семінарах (<http://tinyurl.com/4cvdbdkn>), пропозиціях щодо розвитку курсів з обробки великих даних; Замзій О. підготувала вибіркового курс «Теорія та методологія ціннісно-орієнтованого управління організацією» та приймала участь у обговоренні ОНП; Буяк Л. та Попова Н. приймали участь у обговоренні ОНП, розширених засіданнях кафедри. Роботодавці активно залучені до конференцій ХНУ, зокрема, SMTESM, що організовується випускаючою кафедрою (<https://smtesm.khmnu.edu.ua>). Белякова Н. також підтвердила наявність договору про співпрацю з ХНУ, рецензування ОНП та планування спільних заходів. На фокус-групі зазначила про залучення НПП та аспірантів до консультацій, які надає компанія замовникам, розробку певних рішень. Тож учасники освітнього процесу вирішують певні практичні проблеми. Регулярною також є практика здійснення опитування роботодавців онлайн (<http://tinyurl.com/5t2kb6bu>). Також у ЗВО регулярно здійснюються інші спільні заходи з роботодавцями (участь у круглих столах та роботі доктор. спец. раді, доповідях на наукових конференціях, надавання рецензій щодо ОНП та пропозицій щодо окремих ОК), що підтверджено і під час роботи у фокус групах на Зустрічі 5.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Представники вітчизняної та міжнародної академічної спільноти долучаються до читання проблемних лекцій та проведення майстер-класів для здобувачів ВО за ОНП «Економіка» (вичерпаний перелік та результати заходів наведені на офіційній інтернет-сторінці <http://tinyurl.com/w7vckzsm>). З останніх подій можна виділити гостьову лекцію д.е.н., завідувача кафедри економіки Луцького національного технічного університету Шубалого О. (<http://tinyurl.com/2yx54r7r>) у рамках вивчення дисципліни «Теорія і методологія управління розвитком соціально-економічних систем» на тему «Перспективні сфери сучасної економіки для наукових досліджень» та Jörga PLÖGERA, провідного менеджера компанії Qnanos (Німеччина), що присвячена питанням організації діяльності компанії, планування її роботи, використанню сучасних інформаційних систем в управлінні (<http://tinyurl.com/yfyat7xz>). У межах роботи у фокус групах на Зустрічах 2 з НПП та на Зустрічі 3 здобувачі неодноразово наголошували на роботу платформи «НАУКОВІ ДИСКУСІЇ ТА ТРЕНІНГИ SOFT SKILLS», де проводились різноманітні заходи за участю аспірантів, НПП та лекції запрошених фахівців з різних країн (<http://tinyurl.com/2be7fsn6>). Аспіранти позитивно оцінюють роботу такої платформи та проведені лекції. Окрім того, у межах ОНП «Економіка» викладання вибіркових дисциплін здійснюється представниками інших ЗВО, що зазначала на Зустрічі 5, Замзій О.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

Система професійного розвитку викладачів регламентується Положенням про підвищення кваліфікації науково-педагогічних та педагогічних працівників ХНУ (<http://tinyurl.com/3hfacvys>), а також стимулюються системою рейтингового оцінювання (<http://tinyurl.com/tnupr3p5>). Як було зазначено начальницею центру післядипломної освіти, Косянчук Н., у межах зустрічі 8, щорічно готуються публічні пропозиції щодо підвищення кваліфікації НПП (<http://tinyurl.com/y27t33md>), у яких можуть приймати участь і аспіранти (але прикладів не було). Підвищення кваліфікації для НПП у ХНУ безкоштовне і нема обмежень за кількістю програм для одного НПП на рік. Останнє підвищення кваліфікації відбулося на тему «Інноваційні технології в освіті», найбільшим попитом користуються курси з мовної підготовки. Аналіз інформації, що наведена у профілях викладачів (сайт кафедри, вкладка Кафедра – Колектив кафедри <https://eamitb.khmnua.edu.ua>), підтверджує високу залученість НПП, що забезпечують викладання на ОНП «Економіка», до різноманітних курсів підвищення кваліфікації (<http://tinyurl.com/y6dww3re>, <http://tinyurl.com/yz5p8v6b>, <http://tinyurl.com/nkcads3hu>, <http://tinyurl.com/ze354vbt>, <http://tinyurl.com/5axfhjpt>, <http://tinyurl.com/a29scxe8>). В ЗВО передбачений комплекс премій працівникам - за успішну акредитацію, за волонтерську діяльність, за кращі показники діяльності, виплати за керівництво та успішний захист дисертацій (зазначено на Зустрічі 1 та Зустрічі 6), за публікації у наукометричних базах даних Scopus та Web of Science та за результатами рейтингового оцінювання (див. відповідь на запит додаткових документів). Згідно з Положенням про підвищення кваліфікації науково-педагогічних та педагогічних працівників ХНУ визначаються його ключові напрями: формальна освіта, неформальна освіта, інформальна освіта, підвищення кваліфікації. Професійний розвиток викладачів стимулює також наявність критеріїв рейтингового оцінювання як результат підвищення кваліфікації. Відповідні рейтингові оцінки включаються до організаційної роботи (Таблиця А.4 відповідного положення) та враховуються за фактичним терміном його проведення (згідно програми, 500 годин за отримання іншомовного сертифікату і 1000 годин за довгострокове стажування). Під час спілкування з НПП (зустріч 2), НПП визначали важливе значення рейтингових оцінок у комплексному стимулюванні професійного розвитку кафедр та викладачів. На зустрічі з роботодавцями, Белякова Наталія Миколаївна, президент Хмельницької ТПП, зазначила також про підвищення кваліфікації НПП та стажування аспірантів за різними темами, які організовує їх організація.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Стимулювання викладацької майстерності здійснюється як методами нематеріального характеру, як зазначено під час роботи у фокус групах з НПП (Зустріч 2), так і нематеріального, а саме: занесення на дошку пошани, до книги пошани, а також врахування результатів анкетування НПП як частини системи рейтингового оцінювання (коефіцієнт якості роботи викладача, який визначається за результатами анкетування (К) та п.3 Положення <http://tinyurl.com/tnupr3p5>). Центр післядипломної освіти також проводить безкоштовні курси з підвищення викладацької майстерності. При цьому за результатами рейтингу здійснюється преміювання кафедр. Більша частина НПП, що забезпечують обов'язкову освітню складову ОНП «Економіка» пройшли курси педагогічної майстерності у ХНУ у 2021 році, а також долучались до програм підвищення педагогічної майстерності в Україні та за її межами (данні представлені у додатках до відомостей про самооцінювання та профілях викладачів, див. посилання у підкритерії 6.5). Під час зустрічі 2 з викладачами та науковими керівниками, НПП навели конкретні приклади щодо преміювання та нематеріальних методів щодо стимулювання викладацької майстерності.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

НПП постійно підвищує кваліфікацію, в тому числі за рахунок міжнародних стажувань, академічної мобільності. В закладі освіти існує порядок рейтингового оцінювання НПП на основі поєднання формальних показників

професійної та викладацької майстерності, а також результатів анкетування здобувачів. Наслідком рейтингування є преміювання кафедр та НПП. Крім того, рейтингування враховують і при подовженні контракту з НПП. У межах ОНП "Економіка" діє унікальна платформа "НАУКОВІ ДИСКУСІЇ ТА ТРЕНІНГИ SOFT SKILLS", що забезпечує постійне залучення роботодавців та фахівців з різних сфер до провадження гостьових лекцій, семінарів. Здійснюється активне заохочення та залучення аспірантів до дискусій з професіоналами галузі. Дана платформа користується попитом серед здобувачів, які високо оцінили її корисність для професійного розвитку.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Відсутні

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

ОНП за критерієм 6 відповідає рівню А, оскільки є повна узгодженість за всіма підкритеріями. НПП, що забезпечують викладання на ОНП, є висококваліфікованими, на постійній основі підвищують кваліфікацію, мають досвід стажувань академічної мобільності у закордонні заклади. Створено дієву та прозору систему залучення висококваліфікованих НПП до реалізації ОНП, постійного розвитку професійної та викладацької майстерності. В ЗВО проводиться рейтингування, засноване на високих досягненнях НПП у начальній та науковій роботі, а також рейтингових оцінок кафедр, що поєднують формальні (умовні показники витрати часу) та неформальні (результати анкетування здобувачів) критерії. Наслідком такого рейтингування є преміювання. Окрім того, на програмі функціонує унікальна платформа "НАУКОВІ ДИСКУСІЇ ТА ТРЕНІНГИ SOFT SKILLS", яка залучає до викладає професіоналів з різних сфер та галузей.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Огляд матеріально-технічної бази, яка використовується для забезпечення ОНП, та аналіз додаткової інформації на сайті кафедри економіки, аналітики, моделювання та інформаційних технологій в бізнесі (далі – ЕАМ та ІТБ) (<http://tinyurl.com/299xrwub>), дозволив ЕГ отримати підтвердження, що аудиторний фонд навчального корпусу №4 має мультимедійні проектори, навчальний корпус №4 має комп'ютерні класи із необхідним обладнанням (саме за кафедрою ЕАМ та ІТБ закріплені аудиторії 4-407 (для лекційних та практичних занять), 4-515 (для лабораторних занять); є повний доступ до ресурсів інформаційно-комп'ютерного центру університету (лабораторія 4-510 (<http://tinyurl.com/24nu6c5x>)). Заклад вищої освіти має актову залу, навчально-спортивний комплекс (під час огляду матеріально-технічної бази був продемонстрований стадіон), навчальний корпус №4 має 3 зони (кафе) для харчування здобувачів вищої освіти. Інфраструктура ХНУ відповідає потребам ОНП, дозволяє досягати визначених цілей навчання. ХНУ забезпечує покриття Wi-Fi у навчальних корпусах з доступом до мережі Internet (доступ є повністю безкоштовним для здобувачів вищої освіти та НПП). Заклад вищої освіти має наступні технологічні засоби та програмне забезпечення для здійснення освітнього процесу: Електронний освітній ресурс IC MCH на платформі Moodle (<http://tinyurl.com/v7jbmejw>), Microsoft Windows, Microsoft Office, Microsoft Power BI, «М.Е.Doc», «СОТА», «PPPO Cashalot», «IBM SPSS Statistics PREMIUM» (зазначена програма почне використовуватися з II семестру 2023-2024 н.р., що було зазначено на зустрічі з завідувачем кафедри ЕАМ та ІТБ, Григоруком П.М.) (<http://tinyurl.com/vhnzu3m5>, <http://tinyurl.com/ycxxuscj>). ОНП передбачає використання таких програм, тому ЕГ рекомендує впровадити спеціальне програмне забезпечення для досягнення окремих ПРН. Наукова бібліотека ХНУ (<http://tinyurl.com/uxn57sda>) має покриття Wi-Fi, читальні зали, доступ до баз даних Scopus та Web of Science Core Collection. В університеті діє повністю безкоштовний доступ до електронного каталогу бібліотеки (<http://tinyurl.com/7afs6a99>) та інституційного репозитарію (<http://tinyurl.com/2c9d8pvm>). ОНП забезпечена фаховою літературою, періодичними виданнями (ЕГ отримала підтвердження під час проведення огляду матеріально-технічної бази). ХНУ проводить роботу щодо забезпечення енергоефективності: н а дахах усіх навчальних корпусів встановлені сонячні панелі. Також в даний момент часу реалізовується проєкт разом з «USAID» по встановленню спеціалізованої установки, яка буде виробляти електроенергію з газу та бензину (інформація отримана ЕГ під час проведення зустрічі з керівниками та менеджментом ХНУ).

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

ЕГ група отримала підтвердження за результатами проведених зустрічей із здобувачами вищої освіти та НПП за вказаною ОНП, представниками студентського самоврядування і наукового товариства студентів та молодих вчених, що усі вони мають повністю відкритий та безоплатний доступ до усієї інфраструктури, програмного забезпечення, інформаційних та методичних ресурсів, які представлені в ХНУ. Так, здобувачі вищої освіти та НПП можуть користуватися програмним забезпеченням, комп'ютерними засобами, обладнанням існуючих лабораторій. Для здобувачів вищої освіти і НПП опублікування їх наукових праць у фахових журналах або конференціях ХНУ є повністю безкоштовним. Учасники освітнього процесу можуть перевірити усі свої наукові праці, роботи на наявність заповнень, безкоштовно за допомогою спеціалізованого програмного забезпечення «Anti-Plagiarism» та «Unicheck» (<http://tinyurl.com/4zurnarw>). Також за вказаною ОНП учасники освітнього процесу мають відкритий доступ до баз даних Scopus та Web of Science Core Collection. Наукова бібліотека ХНУ надає безкоштовний доступ до електронного каталогу бібліотеки (<http://tinyurl.com/7afs6a99>) та інституційного репозитарію (<http://tinyurl.com/2c9d8pvm>). ХНУ забезпечує покриття Wi-Fi у навчальних корпусах з доступом до мережі Internet (доступ є повністю безкоштовним для здобувачів вищої освіти та НПП).

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

В ХНУ аудиторний фонд навчального корпусу №4 та продемонстрований гуртожиток мають належний санітарно-технічний стан (дані підтверджені під час проведеного огляду матеріально-технічної бази ЕГ). Навчальний корпус №4 обладнаний системою захисту від пожежи та вогнегасниками; також наявні плани евакуації в разі виникнення надзвичайних ситуацій. В ХНУ діяльність з охорони праці і пожежної безпеки, а також вирішення надзвичайних ситуацій регламентується нормативними документами (<http://tinyurl.com/463rsw4z>, <http://tinyurl.com/2s3spnhz>, <http://tinyurl.com/4knwjuah>). Створена і діє для підтримання психологічного здоров'я здобувачів вищої освіти та НПП психологічна служба, яка проводить спеціалізовані опитування, тренінги та семінари (<http://tinyurl.com/n6pytrrd>). Студентське самоврядування (<http://tinyurl.com/bd6buw4z>) та наукове товариство студентів та молодих вчених (<http://tinyurl.com/2p847ext>) має високий рівень комунікації із керівництвом Факультету економіки і управління (далі – ФЕУ) та ХНУ для вирішення існуючих проблем здобувачів вищої освіти та врахування їх виникаючих потреб (проводяться опитування, круглі столи тощо) (<http://tinyurl.com/mr37gyw3>). В ХНУ також для задоволення соціальних потреб та інтересів здобувачів вищої освіти діє Центр культури та естетичного виховання студентів (<http://tinyurl.com/45bvpr4m>), Студентський літературний театр «Глорія» (<http://tinyurl.com/7jeymkde>), Студентська туристична агенція (<http://tinyurl.com/2sz6xxfm>), а також зона для відпочинку у внутрішньому дворіку навчальних корпусів №3, 4. Аналіз анкет здобувачів вищої освіти за вказаною ОНП показує, що вони задоволені освітньо-науковим середовищем та матеріально-технічною базою (так на питання: «Університет надає комфортні та безпечні умови для навчання, наукової діяльності, саморозвитку?» – "так" відповіли 100 % опитуваних) (<http://tinyurl.com/yt8fvnk8>). В ХНУ облаштовано 8 укриттів (які вміщують більше 4000 осіб) (ЕГ мала можливість побачити укриття у навчальному корпусі №4 та у гуртожитку біля зазначеного корпусу). У навчальному корпусі №4 діє Пункт Незламності, усі укриття мають встановлені системи Starlink та генератори (які проходять постійний моніторинг щодо відповідності вмогам безпечної використання) - інформація отримана від Андрощука І., керівника відділу ліцензування, акредитації, моніторингу освітнього процесу та видачі документів про вищу освіту. Уся зазначена інформація підтверджена ЕГ під час проведення зустрічі із здобувачами вищої освіти ОНП, представниками студентського самоврядування, наукового товариства студентів та молодих вчених, допоміжними структурними підрозділами, деканом ФЕУ та під час огляду матеріально-технічної бази.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

ХНУ забезпечує освітню, організаційну та інформаційну підтримку здобувачів вищої освіти (аспірантів) через свій офіційний сайт (<http://tinyurl.com/n6kn4vt4>), на якому є відповідна інформація у відкритому доступі. Для здійснення освітньої діяльності в умовах дистанційного навчання активно використовуються такі платформи як: ZOOM, Google Meet, Microsoft Teams, ІС МСН на платформі Moodle, який містить НМК ОК (<http://tinyurl.com/v7jbmejw>). Також в університеті для здобувачів вищої освіти та НПП діє система ІС «Електронний університет» (<http://tinyurl.com/2jefffbz>), яка дозволяє отримати доступ для аспірантів до своїх індивідуальних навчальних планів, переліку навчальних курсів, журналу оцінок, обрати вибіркові дисципліни тощо (але зазначаємо, що розклад занять у ІС «Електронний університет» саме для аспірантів поки що відсутній). Для забезпечення освітньої підтримки аспірантів налагоджена комунікація з науковими керівниками, НПП під час занять та гарантом ОНП. Необхідна інформація щодо освітнього процесу міститься у «Путівнику аспіранта» (<http://tinyurl.com/bdz9yxhd>). Організаційну підтримку аспіранти отримують через зустрічі з деканом ФЕУ, керівництвом ХНУ, Вченою радою ФЕУ та ХНУ, відділом аспірантури та докторантури (<http://tinyurl.com/75vve3vc>). Додатково для інформування та надання консультацій аспірантів діють групи Viber відділу аспірантури та докторантури і гаранта ОНП. На сайті кафедри ЕАМ та ІТБ є уся необхідна інформація щодо НПП кафедри, наукових керівників, РП та Силабусів обов'язкових і вибіркових ОК, практичної підготовки здобувачів, соціальної підтримки тощо (<http://tinyurl.com/bdswk5aj>). Сайт відділу аспірантури та докторантури містить необхідну

інформацію щодо розкладу занять, нормативних документів, науково-дослідної діяльності, наукових лабораторій та опублікування своїх наукових праць (<http://tinyurl.com/75vve3vc>). Забезпечення соціальної підтримки здійснюється психологічною службою (<http://tinyurl.com/n6pytrrd>), науковим товариством студентів та молодих вчених (<http://tinyurl.com/2p847ext>), первинною профспілковою організацією студентів університету (<http://tinyurl.com/усу4s77j>) та юридичною клінікою (<http://tinyurl.com/ус6v6e8p>). В ХНУ діє система заохочення здобувачів вищої освіти та НПП (наприклад, загальноуніверситетська практика щорічного нагородження грамотами та призами кращих науковців як серед НПП, так і здобувачів до «Дня науки»; відзначалась можливість преміювання здобувачів вищої освіти, якщо вони виступають керівниками у виконанні держбюджетних та госпдоговірних тем). Уся інформація вище отримала підтвердження під час проведення зустрічі ЕГ із здобувачами вищої освіти (аспірантами), НПП, гарантом вказаної ОНП, представниками студентського самоврядування і наукового товариства студентів та молодих вчених, адміністрацією закладу вищої освіти та представниками допоміжних (сервісних) структурних підрозділів.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

В ХНУ питання реалізації освітнього процесу для осіб з особливими потребами регулюють наступні документи: «Положення про організацію освітнього процесу в ХНУ» (<http://tinyurl.com/yt6uwbuс>), «Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та представників інших маломобільних груп населення під час перебування на території ХНУ» (<http://tinyurl.com/4z6fkwny>), «Правила прийому до ХНУ в 2023 році (зі змінами)» (<http://tinyurl.com/4ahxxm4с>). Для переміщення осіб з обмеженими можливостями по сходах в навчальних корпусах ХНУ використовується спеціалізована коляска для транспортування (при цьому навчальні заняття плануються на 1 поверсі для зазначеної категорії здобувачів). В ХНУ діє лабораторія інклюзивної педагогіки (<http://tinyurl.com/2t67hf5f>), лабораторія ерготерапії та інклюзивної освіти (<http://tinyurl.com/y9u4sdz2>), яка отримала спеціалізоване обладнання через проєкт Erasmus+ та проєкт Олени Зеленської «Реабілітація травм війни в Україні» (було отримано обладнання на суму 2 млн. грн.). Також ХНУ підписав угоду з Міністерством у справах ветеранів щодо відкриття на базі університету «Центру ветеранського розвитку». Під час проведення огляду матеріально-технічної бази ЕГ отримала підтвердження наявності пандусів (вертикального підйомника) в навчальному корпусі №4 закладу вищої освіти та спеціалізованих кімнат гігієни. В разі виникнення потреби для поселення осіб з особливими потребами є гуртожиток, який має необхідне спеціалізоване обладнання. На вказаній ОНП на даний момент особи з особливими освітніми потребами не навчаються.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

В ХНУ розроблені та затверджені внутрішні положення, які регулюють питання вирішення конфліктних ситуацій та дотримання етичних правил поведінки серед усіх учасників освітнього процесу: «Положення про запобігання і врегулювання конфліктних ситуацій у ХНУ» (<http://tinyurl.com/4jczm9e7>), «Положення про запобігання та протидію булінгу» (<http://tinyurl.com/25pczw3m>), «Положення про порядок запобігання і врегулювання потенційного та реального конфлікту інтересів в діяльності посадових осіб» (<http://tinyurl.com/nhtw6uyx>), «Положення про систему забезпечення академічної доброчесності у ХНУ» (<http://tinyurl.com/yzkx9tnh>), Кодекс академічної доброчесності учасників освітнього процесу ХНУ (<http://tinyurl.com/5hy6zuwu>). В університеті значна увага приділяється антикорупційній діяльності. В ХНУ затверджена та діє Антикорупційна програма на 2022-2025 рр. (<http://tinyurl.com/2wkr2nh7>); також є розділ на офіційному сайті «Антикорупційні заходи» (<http://tinyurl.com/5cef9cww>). У навчальному корпусі №4 встановлена скринька довіри від ФЕУ та ректорату ХНУ та розміщені їх електронні версії для зворотного зв'язку (<http://tinyurl.com/3p4ee7rm>, <http://tinyurl.com/ue8yexzk>). У разі виникнення конфліктних ситуацій здобувачі вищої освіти (аспіранти) мають можливість звернутися до гаранта ОНП, НПП, завідувача кафедри, декана, проректорів та ректору ХНУ. В разі необхідності для розгляду справи створюється Тимчасова комісія з врегулювання конфліктних ситуацій. Під час зустрічі із здобувачами вищої освіти за вказаною ОНП та представниками студентського самоврядування і наукового товариства студентів та молодих вчених, НПП кафедри, ЕГ пересвідчилась, що учасники освітнього процесу ознайомлені із процедурами вирішення конфліктних ситуацій. ЕГ також отримала підтвердження під час роботи з фокус-групами, що за вказаною ОНП конфліктних ситуацій не було, оскільки існує на ОНП досить ефективна система по їх запобіганню .

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

В університеті для здобувачів вищої освіти та НПП діє система ІС «Електронний університет», яка відкриває доступ до індивідуальних навчальних планів, переліку навчальних курсів, журналу оцінок, створює можливості обрання вибіркових дисциплін, що ефективно впроваджено на рівні і спірантури. ЕГ рекомендує продовжувати розвивати дану практику та розширювати можливості для спірантів, наприклад додати розклад занять для спірантів.

Студентське самоврядування та наукове товариство студентів та молодих вчених має високий рівень комунікації із керівництвом Факультету економіки і управління та ХНУ (проводяться опитування, круглі столи тощо), що дозволяє вирішувати їх проблеми та враховувати потреби або пропозиції. В університеті діє лабораторія ерготерапії та інклюзивної освіти (університет залучений до реалізації проекту Олени Зеленської «Реабілітація травм війни в Україні» та проекту Міністерства у справах ветеранів щодо відкриття на базі університету «Центру ветеранського розвитку»), що в свою чергу, створює комфортні умови для навчання осіб з особливими освітніми потребами. Заклад вищої освіти проводить ефективну роботу щодо забезпечення своєї енергоефективності (встановлені сонячні панелі та реалізовується проект разом з «USAID» по встановленню спеціалізованої установки, яка буде виробляти електроенергію). В укриттях встановлені Starlink, генератори та діє Пункт Незламності. В ХНУ діє психологічна служба для надання психологічної допомоги здобувачам вищої освіти та НПП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

ОНП передбачає застосування спеціалізованого програмного забезпечення, програм для проведення дослідження. На програмі планується застосування «IBM SPSS Statistics PREMIUM». ЕГ реомендує запровадити певну програму для проведення дослідження та досягнення певних ПРН до кінця 2024 року

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

ОНП «Економіка» відповідає за даним критерієм рівню В, оскільки є повна узгодженість за підкритеріями 7.2, 7.3, 7.4, 7.5., 7.6, часткова неузгодженість - 7.1. ХНУ має розгалужену матеріально-технічну базу, яка відповідає досягненню визначених ОНП цілей та ПРН. Здобувачі вищої освіти (аспіранти) та науково-педагогічні працівники кафедри ЕАМ та ІТБ мають повністю відкритий та безоплатний доступ до усієї інфраструктури, програмного забезпечення, інформаційних та методичних ресурсів, які представлені в закладі вищої освіти. В університеті для здобувачів вищої освіти та НПП діє система ІС «Електронний університет», яка дозволяє отримати доступ для аспірантів до своїх індивідуальних навчальних планів, переліку навчальних курсів, журналу оцінок, обрати вибіркові дисципліни тощо. Студентське самоврядування та наукове товариство студентів та молодих вчених має високий рівень комунікації із керівництвом Факультету економіки і управління та ХНУ (проводяться опитування, круглі столи тощо), що дозволяє вирішувати їх проблеми та враховувати потреби. В університеті створені умови для навчання осіб з особливими освітніми потребами, є наявності матеріально-технічна база для цього (пандуси, кімнати гігієни, лабораторія ерготерапії та інклюзивної освіти). Заклад вищої освіти проводить ефективну роботу для забезпечення своєї енергоефективності (встановлені сонячні панелі та реалізовується проект разом з «USAID» по встановленню спеціалізованої установки, яка буде виробляти електроенергію). В укриттях встановлені Starlink, генератори та діє Пункт Незламності. В ХНУ діє чітко регламентована політика та процедури вирішення конфліктних ситуацій та надання психологічної допомоги здобувачам вищої освіти та НПП.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОНП в ХНУ регулюються такими документами, як: «Положення про освітні програми підготовки здобувачів вищої освіти у ХНУ» (<http://tinyurl.com/5br2sspv>); «Положення про учасників процесу започаткування, проектування та реалізації освітніх програм у ХНУ» (<http://tinyurl.com/4b7tb5k4>); «Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти у ХНУ» (<http://tinyurl.com/ykyvtuku>); «Положення про участь стейкхолдерів у процедурах забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти у ХНУ» (<http://tinyurl.com/3jvcmidx>). Етап розроблення ОНП в ХНУ включає в себе погодження її з представниками підрозділів університету: навчально-методичного відділу, відділу забезпечення якості вищої освіти, навчального відділу, представниками студентського самоврядування. Одним із методів моніторингу ОНП в ХНУ є опитування (анкетування) усіх стейкхолдерів (внутрішніх, зовнішніх). Відділ забезпечення якості вищої освіти ХНУ розробляє програми опитування, узагальнює звіт за результатами процедур проведеного опитування кафедрами (<http://tinyurl.com/yhfkbpav>, <http://tinyurl.com/4vyyhrx7>, <http://tinyurl.com/4jku54je>). Процес перегляду ОНП в ХНУ передбачає наступні етапи: моніторинг ОНП, розміщення проектів ОНП для громадського обговорення на сайті університету (<http://tinyurl.com/3b7pe65p>), обговорення та затвердження ОНП на Вченій раді університету, оприлюднення ОНП на офіційному сайті університету (<http://tinyurl.com/3u595fm4>). З моменту затвердження ОНП «Економіка» відбувався її постійний перегляд, так у 2022 році оновлення ОНП відбулося у зв'язку із введенням в дію Стандарту вищої освіти за спеціальністю 051 Економіка для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти.

Редакція ОНП 2023 р., враховує зміну гаранта, модернізовані за структурою цикли ОК, їх змістовне наповнення, оновлений навчальний план підготовки докторів філософії (відповідно до Постанови КМУ № 502 від 19.05.2023 р. «Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України з питань підготовки та атестації здобувачів наукових ступенів»). Також під час онлайн-бесіди з гарантом ОНП, ЕГ отримала уточнення щодо причин вилучення ОК «Академічна мовна культура дослідника» з навчального плану підготовки докторів філософії за вказаною ОНП (зазначений ОК був вилучений через підвищення рівня фахової підготовки шляхом введення додаткових ОК до навчального плану). При розробленні оновленого варіанту ОНП 2023 р. були залучені стейкхолдери та під час обговорення враховані деякі їх пропозиції (<http://tinyurl.com/4y4nu3dv>). Під час проведення зустрічі зі здобувачами ОНП, НПП кафедри ЕАМ та ІТБ, роботодавцями та випускниками ЕГ отримала підтвердження щодо їх активної участі в обговоренні ОНП та внесення пропозицій щодо удосконалення.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Здобувачі вищої освіти (аспіранти) залучені до процесу періодичного перегляду ОНП та інших процедур у сфері забезпечення її якості освітнього процесу. Залучення здобувачів (аспірантів) ОНП забезпечується їх періодичним опитуванням («Оцінювання якості освітньо-наукової програми» (<http://tinyurl.com/yt8fvnk8>), «Дотримання академічної доброчесності здобувачами» (<http://tinyurl.com/3mar4n2e>), «Оцінювання якості практичної підготовки здобувачів» (<http://tinyurl.com/ss324a2p>) (так зокрема 71,4% опитуваних дуже високо оцінюють повноту і актуальність змісту програми практики та методичних вказівок до оформлення звіту), також є окремі анкети по оцінюванню якості викладання навчальних дисциплін (<http://tinyurl.com/4pvz6edv>)), проводяться неформальні зустрічі, в процесі яких вони висловлюють свої пропозиції щодо покращення якості ОНП. ЕГ рекомендує змістовно удосконалити анкету «Оцінювання якості освітньо-наукової програми», оскільки відповіді здобувачів не завжди відображають проблеми, або що саме потрібно покращувати. Крім того, одне питання може містити декілька питань, і не зрозуміло, на яку саме частину питання відповідає здобувач. Крім того, відсутні відкриті питання для надання пропозицій та коментарів. При затвердженні проєкту ОНП за 2023 рік, була врахована пропозиція аспірантів, які були присутні на засіданні кафедри ЕАМ та ІТБ (Гаджук М., Диха В.) щодо розширення програмних компетентностей і ПРН щодо сталого розвитку економіки України в контексті зовнішніх викликів та євроінтеграції в умовах війни (<http://tinyurl.com/4vbxzn4>). Аспірант Диха В. є учасником фокус-групи здобувачів із забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти на 2023-2024 н.р. Студентське самоврядування ХНУ та факультету ФЕУ бере участь у процедурах забезпечення якості та у процесі періодичного перегляду ОНП, зокрема їх представники входять до складу Вчених рад університету та факультету ФЕУ. Також до процедур забезпечення якості та періодичного перегляду ОНП залучені представники Наукового товариства студентів та молодих вчених ХНУ (<http://tinyurl.com/2p847ext>). Зокрема, ОНП 2023 р була погоджена з головою студентської ради факультету економіки і управління Зимою В. Представники студентського самоврядування ХНУ проводять зустрічі із керівництвом університету та факультету ФЕУ з приводу питань підвищення рівня якості освітнього процесу та вирішення питань, пов'язаних із освітнім середовищем (<http://tinyurl.com/3k55249v>, <http://tinyurl.com/mr237ecx>, <http://tinyurl.com/mr37yuz3>). Уся зазначена інформація підтверджена ЕГ під час проведення зустрічі із здобувачами вищої освіти за вказаною ОНП, представниками студентського самоврядування, наукового товариства студентів та молодих вчених, деканом ФЕУ.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Роботодавці беруть безпосередню участь у розробленні та періодичному перегляді ОНП. Кафедра ЕАМ та ІТБ залучає роботодавців до засідань кафедри для обговорення проєктів ОНП, організовує науково-практичні платформи («НАУКОВІ ДИСКУСІЇ ТА ТРЕНІНГИ SOFT SKILLS» (<http://tinyurl.com/5ywd23ms>), проводить за їх участю гостьові лекції та опитування (виходячи з даних анкети, пропозиції щодо оновлення ОНП були враховані повністю – 76,9% опитуваних відповіли "так", <http://tinyurl.com/yer2j96m>). Таблиці обговорення пропозицій по проєктам ОНП за 2021-2023 роки, опубліковані на сайті університету (<http://tinyurl.com/mrcy5bb3>). Також роботодавці залучаються до співпраці у питанні проходження педагогічної (викладацької) практики аспірантами; додатково кафедра ЕАМ та ІТБ працює над реалізацією науково-дослідних проєктів з роботодавцями. Зокрема у 2023 році з Хмельницьким підприємством ТДВ «Хмельницькзалізобетон» заключено договір на виконання дослідження на тему: «Розробка моделі діагностики ризиків у системі економічної безпеки промислових підприємств в умовах зовнішніх викликів» (номер державної реєстрації 0123U104699). Під час онлайн-зустрічі з роботодавцями, на якій були присутні: президент Хмельницької ТПП, к.е.н., Беякова Н.М.; начальник відділу економіки ТДВ «Хмельницькзалізобетон», Попова Н.С.; директор Хмельницького фахового економіко-технологічного коледжу Університету економіки і підприємництва, к.е.н., доцент, Нянько В.М.; Проректор з наукової роботи Хмельницького кооперативного торговельно-економічного інституту, д.е.н., професор Замазій О.В.; завідувач кафедри економічної кібернетики та інформатики Західноукраїнського національного університету, д.е.н., професор, Буяк Л.М.; бізнес-консультант Krug Associates, Бельгія, к.е.н., Шутяк Ю.В., була підтверджена їх участь в обговоренні ОНП; пропозиції надаються гаранту програми та кафедрі ЕАМ та ІТБ. ЕГ встановлено, що була врахована пропозиція проректора з наукової роботи Хмельницького кооперативного торговельно-економічного інституту, д.е.н., професора Замазій О.В., включити до переліку вибіркових дисциплін ОК «Теорія і методологія ціннісно-орієнтованого управління організаціями. На фокус-групі були зазначені і інші рекомендації, що виображені у документах на сайті. Разом з тим, перелік роботодавців є досить вузьким в частині співпраці зі сферою бізнесу та

державного сектору, тому ЕГ рекомендує кафедрі ЕАМ та ІТБ провести заходи щодо розширення бази роботодавців та стейкхолдерів ОНП, зробивши акцент на сферу бізнесу, державні дослідницькі установи тощо.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

Під час онлайн-зустрічі з випускниками та роботодавцями, ЕГ з'ясувала, що зв'язок з випускниками кафедра ЕАМ та ІТБ здійснює через неформальні зустрічі, конференції, тематичні платформи, опитування (<http://tinyurl.com/yer2j96m>), гостьові лекції, засідання кафедри під час обговорення пропозицій по внесенню змін до ОНП (<http://tinyurl.com/mrcy5bb3>). Так, зокрема випускниці аспірантури Белякова Н.М., Шутяк Ю.В., підтвердили, що вони залучаються до обговорення змін до ОНП (подають власні пропозиції), проводять гостьові лекції, залучаються до конференцій та роботи різних платформ, співпрацюють з кафедрою і в якості роботодавців (<http://tinyurl.com/3pufk8mk>, <http://tinyurl.com/yhebw76f>). В ХНУ діє Центр кар'єри, який займається співпрацею з випускниками та роботодавцями (<http://tinyurl.com/4r843vd9>); основними напрямками його роботи є: інформаційна робота; профорієнтаційна робота; консультаційна робота; здійснення моніторингу працевлаштування випускників, відстеження їх кар'єрного зростання. На онлайн-зустрічі представники Центру кар'єри також надали інформацію щодо проведення «Дня випускника» в ХНУ, зокрема під час якого випускники діляться своїм досвідом практичної діяльності зі здобувачами вищої освіти (<http://tinyurl.com/3bxe4z54>).

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Система забезпечення якості ХНУ функціонує відповідно до «Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти у ХНУ» (<http://tinyurl.com/ykyvtuku>). Відділ забезпечення якості вищої освіти проводить опитування стейкхолдерів (внутрішніх, зовнішніх). Під час онлайн-зустрічі, завідувач відділу, Красильникова Г.В., заявила, що останні опитування стосувалися особливостей організації освітнього процесу під час війни та щодо дотримання академічної доброчесності, академічної мобільності (для здобувачів вищої освіти); для НПП - щодо дотримання академічної доброчесності (<http://tinyurl.com/yukm3jhh>, <http://tinyurl.com/3ухkxbf6>). Кафедра ЕАМ та ІТБ також проводить опитування усіх стейкхолдерів (аспірантів, НПП кафедри, роботодавців, випускників) (<http://tinyurl.com/4pvz6edv>, <http://tinyurl.com/mwz3nsw3>, <http://tinyurl.com/2y3tceua>). Також ЕГ отримала інформацію від керівника відділу ліцензування, акредитації, моніторингу освітнього процесу та видачі документів про вищу освіту, Андрощука І, про те, що його відділ постійно проводить моніторинги різного спрямування - останній моніторинг стосувався сайту університету, кафедр та усіх інших структурних підрозділів, також проводять моніторинги щодо умов освітнього середовища та матеріально-технічної бази університету. За результатами моніторингу сайтів кафедр було оновлено та розміщено на сайтах РП і силабуси ОК, структуровано результати опитувань різних груп стейкхолдерів. Недоліків в ОНП або в освітній діяльності у процесі здійснення опитування виявлено не було, як було зазначено під час онлайн-зустрічі із адміністративними підрозділами університету. ХНУ також здійснює моніторинг змін у законодавстві України для внесення відповідних корективів у внутрішніх документах. В університеті затверджений і діє «Порядок присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення рішення разової спеціалізованої вченої ради у Хмельницькому національному університеті про присудження ступеня доктора філософії» (<http://tinyurl.com/ybmz6zaf>), в якому прописана процедура щодо скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради у ХНУ щодо присудження ступеня доктора філософії у разі виявлення плагіату, фальсифікації, фабрикації у захищеній дисертаційній роботі), який розміщений на сайті аспірантури та докторантури (<http://tinyurl.com/23ruxm8u>) у розділі «Нормативні документи».

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

ОНП акредитується вперше, тому сформульованих зауважень або пропозицій по її удосконаленню під час попередніх акредитаційних експертиз немає. Однак під час онлайн-зустрічі із допоміжними структурними підрозділами, ЕГ отримала інформацію від керівника відділу ліцензування, акредитації, моніторингу освітнього процесу та видачі документів про вищу освіту, Андрощука І, про те, що його відділ здійснює аналіз звітів НАЗЯВО по акредитації інших ОНП ХНУ, та виявляє загальні зауваження та пропозиції, відповідно враховує їх, та здійснює роботу по їх впровадженню, так наприклад: оновлено НМЗ ОК ОНП; розширено Каталог вибіркового дисциплін за рахунок ОК інших ОП та галузей знань; запроваджено подвійну перевірку на наявність академічного плагіату за допомогою двох програмних засобів Anti-Plagiarism та Unicheck; активізовано роботу наукових керівників щодо консультування здобувачів з питань індивідуальної освітньої траєкторії, визначення вибіркового ОК з урахуванням професійного досвіду керівників у прогнозуванні майбутніх шляхів, методів та методик проведення досліджень.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Під час акредитаційної експертизи ОНП «Економіка», академічна спільнота закладу вищої освіти, всі учасники освітнього процесу продемонстрували сформовану культуру якості, яка проявляється у відповідальності, командній підтримці. Описані на зустрічах процедури сфокусовані на покращенні та підвищенні якості освітніх послуг, в тому числі за вказаною ОНП. Одним із головних нормативних документів, які забезпечують функціонування внутрішньої системи забезпечення якості в ХНУ є: Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти у ХНУ» (<http://tinyurl.com/ykyvtuku>); «Положення про участь стейкхолдерів у процедурах забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти у ХНУ» (<http://tinyurl.com/3jvcmdxj>). Відповідно до зазначених документів функціонування системи внутрішнього забезпечення якості в ХНУ здійснюється на наступних рівнях: перший – здобувачі ВО; другий – кафедра; третій – факультет; четвертий – структурні підрозділи ХНУ; п'ятий – Наглядова рада ХНУ, Вчена рада ХНУ, постійна Комісія вченої ради ХНУ із забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти, відділ забезпечення якості вищої освіти. Відділ забезпечення якості вищої освіти ХНУ проводить опитування (анкетування) усіх стейкхолдерів (внутрішніх, зовнішніх) (<http://tinyurl.com/yhfkbrav>, <http://tinyurl.com/4vyuhrx7>, <http://tinyurl.com/4jky54je>). ХНУ проводить активну роботу щодо дотримання принципів академічної доброчесності. Так, в університеті проходить подвійна перевірка наукових праць здобувачів вищої освіти і науково-педагогічних працівників через спеціалізовані програмні засоби Anti-Plagiarism та Unichек; усі учасники освітнього процесу підписують «Декларацію учасника освітнього процесу щодо дотримання академічної доброчесності». В ХНУ діють наступні документи, пов'язані з дотриманням академічної доброчесності: «Положення про систему забезпечення академічної доброчесності у ХНУ» (<http://tinyurl.com/yzkx9tnh>), Кодекс академічної доброчесності учасників освітнього процесу ХНУ (<http://tinyurl.com/5hy6zuwu>), «Порядок присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради у Хмельницькому національному університеті про присудження ступеня доктора філософії» (<http://tinyurl.com/ybmz6zaf>). Заклад вищої освіти та кафедра ЕАТ та ІТБ проводить заходи з академічної доброчесності та забезпечення якості вищої освіти (<http://tinyurl.com/4j5jmctf>, <http://tinyurl.com/3d2248yt>, <http://tinyurl.com/cy89jjwn>). На сайті відділу забезпечення якості вищої освіти ХНУ діє скринька для пропозицій та відгуків (<http://tinyurl.com/3vs48vsk>). Під час проведення онлайн-зустрічей ЕГ зі здобувачами вищої освіти, НПП кафедри, структурними підрозділами, керівництвом та менеджментом університету, змогла пересвідчитися в залученості усіх учасників освітнього процесу до процедур внутрішнього забезпечення якості освіти. Сформована культура якості у ХНУ сприяє розвитку ОНП.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

Проводиться активна робота по співпраці зі зовнішніми стейкхолдерами (роботодавцями, випускниками), зокрема через проведення конференцій, організацію тематичних платформ, опитувань, гостьових лекцій, виконання госпдоговірних тем, обговорення змін до ОНП. Створена та функціонує система внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності (університет має п'ятирівневий підхід до внутрішнього забезпечення якості освіти. Відповідальні структурні підрозділи проводять постійне опитування здобувачів вищої освіти (аспірантів), НПП, роботодавців для покращення якості освітньої діяльності, також проводиться моніторинг щодо покращення освітнього середовища, матеріально-технічної бази, дотримання принципів академічної доброчесності. В закладі вищої освіти популяризується культура якості освіти, яка сприяє розвитку ОНП (проводяться заходи з академічної доброчесності та забезпечення якості вищої освіти для усіх учасників освітнього процесу).

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

ЕГ рекомендує змістовно удосконалити анкету «Оцінювання якості освітньо-наукової програми» до початку 2024-2025 н.р., оскільки відповіді здобувачів не завжди відображають, що саме потрібно покращувати. Крім того, одне питання може містити декілька питань, і не зрозуміло, на яку саме частину питання відповідає здобувач. Крім того, відсутні відкриті питання для надання пропозицій та коментарів. Перелік роботодавців є обмеженим в частині співпраці зі сферою бізнесу та державного сектору, тому ЕГ рекомендує кафедрі ЕАМ та ІТБ провести заходи щодо розширення бази роботодавців та стейкхолдерів ОНП в наступному навчальному році, зробивши акцент на сферу бізнесу, державні дослідницькі установи тощо.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

ОНП «Економіка» відповідає за даним критерієм рівню В, оскільки є повна узгодженість за підкритеріями 8.1, 8.4, 8.5, 8.6, 8.7, часткова неузгодженість за підкритеріями 8.2, 8.3. ХНУ дотримується визначених процедур розроблення, моніторингу та перегляду складових ОНП всіма учасниками освітнього процесу, враховуючи інтереси стейкхолдерів. Здобувачі вищої освіти, представники студентського самоврядування та наукового товариства студентів та молодих вчених залучені до обговорення змін до ОНП. Проводиться активна робота по співпраці зі зовнішніми стейкхолдерами. Створена та функціонує система внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності. Враховуються зауваження та пропозиції під час здійснення аудитів освітнього процесу. В закладі вищої освіти популяризується культура якості освіти, яка сприяє розвитку ОНП (проводяться заходи з дотримання академічної доброчесності та забезпечення якості вищої освіти для усіх учасників освітнього процесу). Зазначені зауваження (підкритерій 8.2, 8.3) не є суттєвими, не знижують якість на ОНП і можуть бути виправлені у найближчій перспективі.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Основні внутрішні нормативно-правові акти, що визначають правила та процедури регулювання прав і обов'язків усіх учасників освітнього процесу, є чіткими, зрозумілими та знаходяться у відкритому доступі на офіційному сайті ХНУ (Хмельницький національний університет (khmnu.edu.ua)) у розділі «Нормативні документи» (<http://tinyurl.com/yc4pr7eh>) та на сайті відділу аспірантури та докторантури (<http://tinyurl.com/75vve3vc>). Правила та процедури представлені наступними документами: Статут Хмельницького національного університету: (<http://tinyurl.com/574nper27>); Колективний договір на 2024-2028 рр. між адміністрацією і трудовим колективом Хмельницького національного університету (<http://tinyurl.com/4vunbx32>); Правила внутрішнього трудового розпорядку (<http://tinyurl.com/2kwj4hun>); «Положення про організацію освітнього процесу у Хмельницькому національному університеті» (<http://tinyurl.com/yrbuwbuc>); «Положення про підготовку здобувачів наукового ступеня доктора філософії та доктора наук у ХНУ» (<http://tinyurl.com/3cv6d335>); «Порядок присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради у Хмельницькому національному університеті про присудження ступеня доктора філософії» (<http://tinyurl.com/ybmz6zaf>), «Положення про систему забезпечення академічної доброчесності» (<http://tinyurl.com/yzkx9tnh>). Зазначених правил та процедур послідовно дотримуються під час реалізації ОНП усі учасники освітнього процесу. Веб-сайт університету має чітку та логічну структуру, яка дозволяє оперативно знайти необхідну інформацію.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

На офіційному сайті ХНУ (Хмельницький національний університет (khmnu.edu.ua)) у розділі «Навчання – Освітні програми – Доктори філософії – 051 Економіка» розміщена чинна ОНП (<http://tinyurl.com/48ae3vec>). В оприлюдненій ОНП наведена повна інформація щодо загальної характеристики ОНП, її мети, придатності випускників до працевлаштування та подальшого навчання, викладання та оцінювання, програмних компетентностей, програмних результатів навчання, ресурсного забезпечення реалізації програми, академічної мобільності, переліку компонентів ОНП, форми атестації аспірантів, системи внутрішнього забезпечення якості освіти. На сайті кафедри ЕАМ та ІТБ (<http://tinyurl.com/yc27yyat>) у розділі «Доктор філософії» – «Обов'язкові ОК», «Вибіркові ОК» можна ознайомитися з усіма РП та Силабусами, а також каталогом вибіркових дисциплін; на сайті зазначеної кафедри у розділі «Доктор філософії» є розділи «Наукові керівники» (де також можна побачити посилання на таблицю відповідності тем аспірантів ОНП «Економіка» опублікованим працям їх наукових керівників) (<http://tinyurl.com/2p8fpsyky>) та «Інформація про потенційних наукових керівників» (<http://tinyurl.com/4wb3u2ah>). Уся зазначена інформація щодо ОНП є повністю доступною та викладається своєчасно на офіційному сайті закладу вищої освіти. Інформативне наповнення сайту було відзначено і аспірантами на фокус-групі.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

На офіційному сайті ХНУ (Хмельницький національний університет (khmnu.edu.ua)) у розділі «Навчання – Освітні програми – Доктори філософії – 051 Економіка» розміщена чинна ОНП (<http://tinyurl.com/48ae3vec>). В оприлюдненій ОНП наведена повна інформація щодо загальної характеристики ОНП, її мети, придатності випускників до працевлаштування та подальшого навчання, викладання та оцінювання, програмних компетентностей, програмних результатів навчання, ресурсного забезпечення реалізації програми, академічної мобільності, переліку компонентів ОНП, форми атестації аспірантів, системи внутрішнього забезпечення якості

освіти. На сайті кафедри ЕАМ та ІТБ (<http://tinyurl.com/yc27yyat>) у розділі «Доктор філософії» – «Обов'язкові ОК», «Вибіркові ОК» можна ознайомитися з усіма РП та Силабусами, а також каталогом вибіркового дисциплін; на сайті зазначеної кафедри у розділі «Доктор філософії» є розділи «Наукові керівники» (де також можна побачити посилання на таблицю відповідності тем аспірантів ОНП «Економіка» опублікованим працям їх наукових керівників) (<http://tinyurl.com/2p8fpsy>) та «Інформація про потенційних наукових керівників» (<http://tinyurl.com/4wb3u2ah>). Уся зазначена інформація щодо ОНП є повністю доступною та викладається своєчасно на офіційному сайті закладу вищої освіти. Інформативне наповнення сайту було відзначено і аспірантами на фокус-групі.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Університет створив веб-сайт, який має чітку та логічну структуру, що дозволяє оперативно знайти необхідну інформацію. В університеті створені умови для прозорого та публічного процесу обговорення змін ОНП (усі заінтересовані сторони мають повний відкритий доступ для ознайомлення із проектом ОНП, також на сайті оприлюднені таблиці обговорення пропозицій стейкхолдерів щодо прийнятих та відхиленних змін до ОНП).

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

відсутні

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

ОНП «Економіка» відповідає за даним критерієм рівню В, оскільки є повна узгодженість за підкритеріями 9.1, 9.2, 9.3. Прозорість та публічність основних нормативно-правових документів, що регламентують діяльність закладу вищої освіти, а також процедур, що забезпечують та регулюють освітній процес в закладі вищої освіти і на ОНП. Університет створив веб-сайт, який має чітку та логічну структуру, що дозволяє оперативно знайти необхідну інформацію. В університеті створені умови для прозорого та публічного процесу обговорення змін до ОНП (усі заінтересовані сторони, мають повний відкритий доступ для ознайомлення із проектом ОНП, також на сайті оприлюднені таблиці обговорення пропозицій стейкхолдерів щодо змін до ОНП). На сайті кафедри за ОНП оприлюднені РП та Силабуси по обов'язковим та вибірково ОК, також зазначена інформація про наукових керівників та відповідність їх опублікованих наукових праць темам дисертаційних робіт аспірантів.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

ОНП містить всі 4 блоки освітніх компонентів, передбачених нормативними документами. Зокрема, блок спеціальності передбачає 17 кредитів ЄКТС; із загальнонаукового (філософського) світогляду - 4 кредити ЄКТС; з блоку універсальних навичок науковця представлені ОК обсягом 15 кредитів ЄКТС ; володіння усною та письмовою англійською мовою - 8 кредитів ЄКТС. Для викладацької діяльності майбутніх фахівців ОНП передбачено ОК Педагогіка, психологія та педагогічна майстерність у вищій школі обсягом 3 кредити ЄКТС. Крім того, на програмі є Педагогічна (викладацька) практика обсягом 4 кредити ЄКТС та тривалістю у 2 семестри. Здобувачі на фокус-групі позитивно оцінили педагогіку та педагогічну майстерність, а також розповіли про досвід проходження практики на кафедрі у наукового керівника (як правило). Аспіранти виконують широкий спектр завдань - це і підготовка силабуса, проведення занять, підготовка рецензії тощо. Крім того, ОНП готує фахівців до дослідницької діяльності. Методам дослідження присвячена ОК Філософія науки, про яку зазначила на фокус-групі здобувачка, про її корисність. Крім того, збір та обробка даних, моделювання можливе за рахунок вивчення ОК Математичні методи і моделі в емпіричних дослідженнях, ОК Інформаційні технології в наукових дослідженнях, обсягом 5 кредитів ЄКТС кожна. Для роботи в міжнародному середовищі, підготовки до апробації результатів дослідження здобувачам пропонується ОК Управління науковими проектами, де вони готують власні індивідуальні проекти, аналізують можливості пошуку фінансування, опублікування у рецензованих виданнях. Крім того, для аспірантів проводять

спеціальні заходи про гранти, конкурси, проєкти (<http://surl.li/onkqg>). Здобувачів активно долучають до міжнародних заходів, конференцій (<http://surl.li/rbuov>). При цьому у кожного аспіранта є власне портфоліо участі у різних заходах (<http://surl.li/rbupn>). Останнє є підтвердженням підготовки аспірантів до міжнародної діяльності на високому рівні. Додатково, аспіранти отримують навички дослідника за рахунок курсів в системі неформальної освіти, про які було зазначено раніше у критерії 2. Аспіранти зазначили про різні курси, вебінари. Наукові інтереси та теми досліджень частково відображені у нормативній частині ОНП. Пул вибірових дисциплін значно розширює підготовку, яка відповідає науковим інтересам аспірантів. Зокрема, ОК Управління економічною безпекою, ОК Цифрові технології та аналітика в управлінні економічним потенціалом, ОК Економіка праці і трудові відносини тощо (<https://eamitb.khmnu.edu.ua/sylabusy-vybirkovykh-okphd/>). Теми дослідження аспірантів представлені за посиланням (<http://surl.li/rbsxs>). Більшість дисертаційних досліджень проводиться на рівні підприємства, що може бути враховано про подальшому проєктуванні ОНП. Крім того, особливістю ОНП 2023 року є акцент на функціонуванні соціально-економічних систем в умовах невизначеності

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

Процедура призначення та можливої зміни наукового керівника визначена у розділі 2, п.2.8 Положення про підготовку здобувачів наукового ступеня доктора філософії і доктора наук у ХНУ (<http://tinyurl.com/5cu8h92c>). Положення передбачає призначення наукового керівника з числа наукових та науково-педагогічних працівників, які мають науковий ступень та відповідну кваліфікацію, але не визначає критерії відповідності тем аспірантів напрямку дослідження НПП. Під час роботи у фокус групах на Зустрічі з зі здобувачами ВО було уточнено порядок вибору наукового керівника, а саме: Мацерук А. (2 рік навчання) наголосив, що обрав тему до вступу і згідно з темою визначався з керівником; Співак В. (2 рік навчання) обирав тему відповідно до практичних інтересів, і за рекомендацією відділу аспірантури визначився з керівником (інформація про потенційних наукових керівників за ОНП «Економіка» розміщена на сайті ХНУ - <http://tinyurl.com/yptshn7u>). Інші здобувачі ВО підтвердили, що визначались з темою після спілкування з гарантом та завідувачем кафедри з урахуванням наукових інтересів потенційних керівників. Вказаний порядок призначення наукового керівника також підтвердили НПП на Зустрічі 2, зокрема, Стадник В. наголосила, що вибір тем аспірантів відбувається з урахуванням напрямків досліджень наукових шкіл ХНУ (перелік наукових шкіл наведено на офіційній інтернет-сторінці ХНУ - <http://tinyurl.com/2p23x3vd>), госпдоговірних наукових тем (Васильківський Д.) та у щільній співпраці з місцевими органами влади; Диха М. зазначила, що у першу чергу враховуються поточні публікації потенційних керівників; Лук'янова В. уточнила, що частина здобувачів приходить з практики зі своїм баченням наукової теми, а вже потім узгоджуються спільні інтереси та призначається керівник. Узгодженість тем здобувачів ВО та наукових здобутків керівників для ОНП «Економіка» висвітлена на офіційній сторінці кафедри (<http://tinyurl.com/48z37bhx>), до того ж на сайті кафедри є інформація щодо потенційного складу разових рад для кожного аспіранта (<http://tinyurl.com/k3byubum>). Наприклад, наукова тема аспіранта Співак В., який на зустрічі з обгрунтував її відбір, співпадає з науковими публікаціями керівника (Григорук П.) у фахових виданнях, що індексуються у міжнародних наукометричних базах, та матеріалами конференцій. Аналогічна відповідність визначається і для аспірантів Гаджук М. (3 рік навчання), Диха В. (2 рік навчання), Мацерук А. (1 рік навчання). В результаті аналізу переліку основних публікацій та наукових інтересів наукових керівників, а також тем дослідження аспірантів, можна зробити висновок, що ЗНО забезпечує достатню кількість наукових дослідників, які працюють над науковими проблемами аспірантів. Деякі наукові керівники мають наукові дослідження не за галуззю дослідження аспіранта, а за об'єктом дослідження, методологією (Чайковська І.І., Лук'янова В.В., Замазій О.В.)

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

Кафедра ЕАМ та ІТБ і ХНУ в цілому забезпечують в межах ОНП можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів, зокрема шляхом підписання договорів про співпрацю з вітчизняними та іноземними закладами вищої освіти, підприємствами, організаціями (<http://tinyurl.com/bdcuwatt>, <http://tinyurl.com/3s82bbc9>), також проводячи наукові конференції, семінари, платформи та опубліковуючи наукові праці в своїх фахових виданнях. Всі аспіранти, двічі на рік доповідають на засіданні кафедри ЕАМ та ІТБ і факультету про результати своїх досліджень та виконання індивідуального навчального плану. Кафедра ЕАМ та ІТБ проводить щорічно Міжнародну науково-практичну конференцію «Стратегії, моделі та технології управління економічними системами» (<http://tinyurl.com/5n97wkab>), а також для апробації аспірантів організовує платформу «Наукові дискусії та тренінги SOFT SKILLS» (<http://tinyurl.com/y542eed>). Також аспіранти кафедри ЕАМ та ІТБ приймають участь в конференціях інших кафедр економічного профілю ХНУ (<http://tinyurl.com/2vuc4zz5>, <http://tinyurl.com/mu8nmysu>). Для публікації власних наукових результатів здобувачам (аспірантам) надається можливість друку у фахових виданнях ХНУ з економіки категорії Б: журнал «Вісник ХНУ: серія економічні науки» (<http://tinyurl.com/5bj4u5x7w>) та «Modeling the development of the economic systems» (<http://tinyurl.com/43uc6hxp>). ЕГ група отримала підтвердження за результатами проведених зустрічей із здобувачами вищої освіти (аспірантами) за ОНП, що усі вони мають повністю відкритий та безоплатний доступ до усієї інфраструктури, програмного забезпечення, інформаційних та методичних ресурсів які представлені в ХНУ. Так здобувачі вищої освіти та НПП можуть користуватися, програмним забезпеченням, комп'ютерними засобами, обладнанням існуючих лабораторій. Для здобувачів вищої освіти (аспірантів) опублікування їх наукових праць у фахових журналах або конференціях ХНУ є повністю безкоштовним. Аспіранти за вказаною ОНП мають відкритий доступ до баз даних Scopus та Web of

Science Core Collection. Наукова бібліотека ХНУ надає повністю безкоштовний доступ до електронного каталогу бібліотеки (<http://tinyurl.com/7afs6a99>) та інституційного репозитарію (<http://tinyurl.com/2c9d8pvm>). Відділ міжнародних зв'язків ХНУ інформує аспірантів щодо програм наукових стажувань, академічної мобільності, грантах тощо (<http://tinyurl.com/y4mfarem>). На сайті кафедри ЕАМ та ІТБ (<http://tinyurl.com/yc27yyat>) у розділі «Доктор філософії» – «Здобутки аспірантів», можна ознайомитися з науковими здобутками аспірантів (наукові публікації, участь в конференціях, стажуваннях тощо) (<http://tinyurl.com/3ajame79>). ЕГ вважає, що ХНУ організаційно та матеріально забезпечує в межах ОНП широкі можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів.

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо.

Як було зазначено на Зустрічі 7, університет має низку договорів про співпрацю з різними партнерами (<https://iro.khmn.edu.ua/inozemni-partnyu/>). А відділ міжнародних зв'язків пропонує низку програм та конкурсів (<https://iro.khmn.edu.ua/>). Також у спілкуванні з НПП було з'ясовано, що самі викладачі теж ініціюють підписання договорів про співпрацю, долучають аспірантів до реалізації. Крім того, на ОНП проходять круглі столи, присвячені грантам, проєктам, конкурсам (<http://surl.li/onkqg>). На фокус-групі з представниками Академії прикладних наук (Польща) було зазначено про намір щодо започаткування віртуальної мобільності для аспірантів ОНП Економіка у найближчій перспективі. При цьому у кожного аспіранта вже є власне портфоліо участі у різних, в тому числі міжнародних заходах (<http://surl.li/rbupn>). Останнє є підтвердженням підготовки аспірантів до міжнародної діяльності на високому рівні. Викладачі та аспіранти спільно приймають участь у міжнародних конференціях (<http://surl.li/rbuov>), різноманітних заходах (<https://eamitb.khmn.edu.ua/>). Аспірант Диха В. на фокус-групі зазначив про роботу платформи (НАУКОВИХ ДИСКУСІЙ ТА ТРЕНІНГІВ SOFT SKILLS), яка є осередком гостей лекцій від іноземних лекторів (представників Китаю, Індії, Німеччини, Польщі). Аспіранти мають можливість і мають досвід участі у роботі заходів, надали позитивні відгуки. Потрібно також зазначити про посилену мовну підготовку на ОНП, передбачено 2 ОК; здійснюється підготовка статей іноземною мовою (<http://surl.li/rbsxs>). Під час роботи у фокус групах на зустрічі з здобувачі підтвердили участь у програмах міжнародного наукового та навчального стажування (Диха В., Хлівенко М.), міжнародних наукових конференціях. ХНУ укладено низку договорів про співпрацю із зарубіжними ЗВО, зокрема, Університетом торгівлі і послуг в Познані, Університетом третього віку у Громадці, Економічним університетом у Бидгощі (Польща). (<http://tinyurl.com/5fcuzex6>), у яких передбачено можливість проведення спільних наукових робіт та грантових заходів, участі у наукових конференціях, участі у програмах обміну та інших видів активностей, що сприяють інтернаціоналізації діяльності ХНУ. Представники WSHIU Akademia Nauk Stosowanych (<https://wshiu.pl/ukr/home/>) у межах відкритої зустрічі продемонстрували сертифікати участі НПП та здобувачів ВО за ОНП «Економіка» у спільних заходах. Здобувачі ВО та НПП мають вільний доступ до міжнародних наукометричних баз даних, що зазначено на зустрічі з огляду матеріально-технічної бази.

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

Наукові керівники аспірантів щорічно публікують результати досліджень у фахових, міжнародних виданнях, статті у журналах, що індексуються у БД Scopus та Web of Science Core Collection (мають 5 і більше публікацій у зазначених БД), видають монографії, приймають участь в роботі платформи «Наукові дискусії та тренінги SOFT SKILLS» (<http://tinyurl.com/y542eedd>), проходять підвищення професійної та педагогічної майстерності у вітчизняних та закордонних програмах. На сайті кафедри ЕАМ та ІТБ у розділі «Доктор філософії» – «Наукові керівники» (можна ознайомитися з усіма науковими керівниками аспірантів за вказаною ОНП, їх публікаціями та науковою діяльністю) (<http://tinyurl.com/t59nck7h>). З усією інформацією щодо наукових публікацій по кожному НПП кафедри та їх участі у виконанні держбюджетних та госпдоговірних тематик НДР, в програмах підвищення професійної та педагогічної майстерності, можна ознайомитися на сайті кафедри ЕАМ та ІТБ (<http://tinyurl.com/yc27yyat>) у розділі «Кафедра» – «Колектив кафедри» (Наприклад: д.е.н., професор, завідувач кафедри ЕАМ та ІТБ, Григоруk П.М., <http://tinyurl.com/3jzy4ah>). Загальну інформацію щодо участі НПП кафедри та наукових керівників аспірантів у міжнародних конференціях та опублікуванні їх статей у журналах, що індексуються у БД Scopus та Web of Science Core Collection за останні 4 роки можна побачити на сайті кафедри ЕАМ та ІТБ у розділі «Міжнародна діяльність» – «Міжнародна активність НПП» (<http://tinyurl.com/49uv2vz>, <http://tinyurl.com/59wmv4ej>). В ХНУ діють наукові школи (<http://tinyurl.com/3r9buasm>), так зокрема д.е.н., професор, гарант ОНП, науковий керівник аспірантів, Лук'янова В.В є керівником та засновником наукової школи «Трансформація соціально-економічних систем в умовах глобалізаційних викликів» (<http://tinyurl.com/ath6kbrv>). Також очолюють наукові школи наступні наукові керівники аспірантів за вказаною ОНП: «Механізми регулювання в економічній, інноваційно-інвестиційній та соціально-трудої сферах України на шляху до ЄС» (д.е.н., професор, Нижник В.М.); Стратегії і тактика управління діяльністю підприємницьких структур» (д.е.н., професор, Хрущ Н.А.); «Управління персоналом підприємства на засадах реінжинірингу» (д.е.н., професор, Ведерніков М.Д.); «Управління конкурентоспроможністю й розвитком підприємницьких структур в умовах глобалізаційних викликів» (д.е.н., професор, Стадник В.В.). Наукові керівники аспірантів беруть участь у науково-дослідних роботах, зокрема з 2023 року ведеться робота по виконанню господарсько-договірної НДР «Розробка моделі діагностики ризиків у системі економічної безпеки промислових підприємств в умовах зовнішніх викликів», (2023-2024 рр., ДР № 0123U104699, науковий керівник: д.е.н., професор, гарант ОНП Лук'янова В.В). Наукові керівники аспірантів кафедри ЕАМ та ІТБ активно приймають участь

у круглих столах, семінарах, наукових платформах, проводять гостьові лекції зокрема для закордонних закладів вищої освіти (<http://tinyurl.com/3ccc3nxd>).

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

В ЗВО послідовно реалізується політики академічної доброчесності, до реалізації якої залучені усі учасники освітнього процесу. Практики забезпечення та дотримання академічної доброчесності в ХНУ унормовані Кодексом академічної доброчесності учасників освітнього процесу ХНУ (<http://tinyurl.com/y6w8ayt4>), Положенням про систему забезпечення академічної доброчесності у ХНУ (<http://tinyurl.com/3pekr725>), Положенням про підготовку здобувачів наукового ступеня доктора філософії і доктора наук у ХНУ (<http://tinyurl.com/5cu8h92c>), Порядком присудження ступеня доктора філософії та скасування рішень разової спеціалізованої вченої ради у ХНУ про присудження ступеня доктора філософії (<http://tinyurl.com/3x9m74np>) та згадуються в інших нормативно-правових документах ХНУ (<http://tinyurl.com/3ae93k2a>). Положеннями та зазначеним Порядком (<http://tinyurl.com/3x9m74np>) передбачено, що відповідальність за виявлення академічного плагіату у дисертаційних роботах розповсюджується на здобувачів ВО, наукових керівників, голову спеціалізованої ради, опонентів, що надали позитивні відгуки, що відповідає сучасним нормативно-правовим вимогам, що діють в Україні. Під час роботи у фокус групах на зустрічах 2, 3 та 8, здобувачі ВО та інші учасники освітнього процесу зазначили, що існує практика підписання декларації учасника освітнього процесу щодо дотримання академічної доброчесності (<http://tinyurl.com/46zwwerf>), а всі аспіранти ознайомлюються з основними поняттями щодо академічної доброчесності з «Путівника аспіранта» (<http://tinyurl.com/uxvb4sh4>), зокрема, посиланнями на основі положення, витяг з Закону України «Про освіту». Під час роботи у фокус групах на зустрічі 3, здобувачі ВО продемонстрували обізнаність як щодо вказаних документів, так і до наслідків порушення академічної доброчесності. Зокрема, Мацерук А. та Диха В. зазначили, що за допущення плагіату можуть бути застосовані наступні заходи: неотримання наукового ступеня, повторної здачі, відрахування та позбавлення ступеня. Перевірка на текстові запозичення щодо випускових робіт аспірантів здійснюється безкоштовно на основі програми Unicheck секретарем разової ради (зазначено гарантом на резервній зустрічі). Публікації викладачів та здобувачів ВО (наукові та навчально-методичні) перевіряються безкоштовно у бібліотеці, що зазначено гарантом та директором бібліотеки на зустрічі з огляду МТБ. Здобувачі ВО Диха В., Напорчук Д., Мацерук А., зазначили, що знають про програму безкоштовної перевірки підсумкової роботи на текстові запозичення Unicheck, а також користуються ПЗ AntiPlagiarism.

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

ЗВО забезпечує широке оприлюднення та доступність пороблених тематик, що розробляються у межах наукових шкіл, для потенційних вступників та інших стейкхолдерів. В ЗВО підтримується культура академічної доброчесності та забезпечується швидке реагування на сучасні тенденції у цій сфері на основі вдосконалення нормативно-правового забезпечення та проведення заходів з популяризації. Наукові керівники аспірантів щорічно публікують результати досліджень у фахових, міжнародних виданнях, мають статті у журналах, що індексуються у БД Scopus та Web of Science Core Collection (мають 5 і більше публікацій у зазначених БД). Аспіранти активно долучаються до міжнародної спільноти через участь у міжнародних заходах, конференціях, посилюють дослідницьку складову через вивчення відповідних дисциплін ОНП та проходження додаткових курсів, спілкуються з іноземними гостьовими лекторами. Аспіранти мають можливість безкоштовно публікуватись у виданнях ХНУ, в тому числі журналі категорії Б з економіки. В ХНУ широко представлені наукові школи за економічним спрямуванням, керівники яких є науковими керівниками аспірантів за вказаною ОНП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

На програмі не формалізовані критерії узгодження дослідницької пропозиції та теми дослідження аспіранта під час призначення наукового керівника. ЕГ рекомендує до початку наступного навч. року формалізувати існуючий порядок призначення наукових керівників з урахуванням чітких критеріїв, зокрема, напрямків наукових робіт НПП та дослідницьких пропозицій.

Рівень відповідності Критерію 10.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

ОНП за критерієм 10 відповідає рівню В, оскільки є повна узгодженість за підкритеріями 10.1, 10.3-10.6, часткова неузгодженість за підкритерієм 10.2. ОНП змістовно забезпечує педагогічну та дослідницьку складову, відповідає науковим інтересам здобувачів, забезпечується висококваліфікованим НПП. Викладачі широко долучені до міжнародної спільноти, мають публікації БД Scopus та Web of Science Core Collection; здобувачі так само приймають участь у міжнародних конференціях, стажуваннях, спілкуються з іноземними лекторами, мають можливість безкоштовно публікуватись у виданнях ХНУ, в тому числі у фаховому виданні з економіки; в ЗВО підтримується культура дотримання принципів академічної доброчесності. Зазначені зауваження не є суттєвими, не знижують якість на ОНП і можуть бути виправлені у найближчій перспективі. . .

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	В
Критерій 2 . Структура та зміст освітньої програми	В
Критерій 3 . Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	В
Критерій 4 . Навчання і викладання за освітньою програмою	В
Критерій 5 . Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	В
Критерій 6. Людські ресурси	А
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	В
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	В
Критерій 9. Прозорість та публічність	В
Критерій 10. Навчання через дослідження	В

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Документ	Назва файла	Хеш файла
Додаток	НП_051_ОНП_Економіка_ЗФ_2023.pdf	7rOy5MmC3Isae5VBP8B0kQ1f6BxCohcwi+awpomR LgY=

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і добросовісно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Миколенко Олена Петрівна

Члени експертної групи

Жерліцин Дмитро Михайлович

Янковський Валерій Андрійович